

**Kodėl vadinamės katalikais?
Kelionė Katekizmo puslapiais**

**Gyvenimas Kristuje
Keliauti su Dievu**

KODĖL VADINAMĖS KATALIKAIS? KELIONĖ
KATEKIZMO PUSLAPIAIS: GYVENIMAS KRISTUJE.
KELIAUTI SU DIEVU [Parapijų atsinaujinimo
programa ATGAIVINK. Grupelių darbo medžiaga]. - Kaunas:
Kauno arkivyskupijos kurija. Programa „Atgaivink“,
2010. - 110 p.

Versta iš
Why Catholic? Journey through the Catechism: Life in Christ.
Walking With God. - RENEW
International Publications, 2002.

Iš anglų kalbos vertė Simona Grušaitė
Iliustracijos Linos Šalučkienės

© Romos Katalikų Newark vyskupija (New Jersey), 2002

© Kauno arkivyskupijos kurija. Parapijų atsinaujinimo programa ATGAIVINK, 2010

TURINYS

ĮVADAS.....	I
1 TEMA. Palaiminimai.....	1
2 TEMA. Žmogaus veiksmų laisvė ir atsakomybė.....	10
3 TEMA. Sąžinė.....	17
4 TEMA. Dorybės.....	23
5 TEMA. Nuodėmė, gailestingumas ir moralinis solidarumas.....	30
6 TEMA. Dorinis įstatymas, malonė ir Bažnyčia.....	38
7 TEMA. Dievo meilė.....	46
8 TEMA. Šeima.....	53
9 TEMA. Saugant gyvybę ir tiesą.....	61
10 TEMA. Skaistumas ir meilė.....	71
11 TEMA. Apie žemiškas gėrybes, meilę vargšams ir darbą.....	79
12 TEMA. Žmogaus pilnatvė Kristuje.....	87
GIESMĖS.....	93

ĮVADAS

Daugelis katalikų tikėjimą paveldėjo ne nežinodami, kodėl yra katalikai. Jie niekada nesusidūrė su rimtu tikėjimo ugdymu, pagrįstu Katalikų Bažnyčios katekizmu. Dėl šios priežasties ATGAIVINK, remdamasi keturiomis Katekizmo dalimis, parengė programą KODĖL VADINAMĖS KATALIKAIS? KELIONĖ KATEKIZMO PUSLAPIAIS.

KODĖL VADINAMĖS KATALIKAIS? Ši paskiriems žmonėms ir/ar tikėjimo dalijimosi grupelėms skirta patogi priemonė padės susipažinti su Katalikų Bažnyčios katekizmu, jį skaityti, juo remiantis melstis, atrasti ir branginti jame slypinčius didžius lobius. Tikimės, jog naudodamiesi šia medžiaga žmonės nuodugniau išstudijuos Katalikų Bažnyčios katekizmą ir persiims jo mokymu; kad tai bus jiems proga dalytis tikėjimu į Jėzų Kristų, galimybė geriau pažinti savo tikėjimą bei leisti jam nušviesti kiekvieną gyvenimo sritį.

Apmąstymai padeda žmonėms bent kiek suvokti Katekizmo esmę. KODĖL VADINAMĖS KATALIKAIS? nėra sutrumpintas Katekizmo variantas ar jo santrauka. Tai veikiau priemonė, leidžianti katalikams tapti ištikimesniems Bažnyčios mokymui. Katekizmo pastraipas patartina skaityti prieš susitikimus, jų metu ir po jų.

Tam tikra prasme KODĖL VADINAMĖS KATALIKAIS? įvesdina į Katekizmą. Be to, ši programa kviečia skaitytojus ir dalyvius į brandesnę tikėjimą, stiprina bei maitina pasauliečių – vyrų ir moterų – pašaukimą tapti ir būti tikėjimo žmonėmis.

Šios keturios knygelės galbūt padės žmonėms atskleisti savo istoriją, savo kelionę tampant katalikais. Ką reiškia būti kataliku? Kodėl žmonės tampa ir lieka katalikais? Dalyviams siūlome, kad geriau atsiskleistų jų tikėjimo kelionė, programos metu rašyti dienoraštį, kuriame po kiekvieno susitikimo jie pasižymėtų esminius tikėjimo teiginius ir savo asmenines įžvalgas. Tai bus itin pravarti medžiaga patiems apmąstyti ir pasidalyti su kitais.

Pirmojoje Katalikų Bažnyčios katekizmo dalyje kalbama apie

didžiuosius mūsų tikėjimo slėpinius. Antrojoje dėmesys kreipiamas į tikėjimo šventimą sakramentų liturgijoje. Trečiojoje Katekizmo dalyje aiškinamas moralinis Katalikų Bažnyčios mokymas. Ketvirtojoje dalyje atidžiau žvelgiama į mūsų santykį su Dievu ir į to santykio brandinimą malda.

Pirmojoje šios knygelės Gyvenimas Kristuje dalyje dėmesys sutelkiamas į mūsų laisvę ir atsakomybę, sąžinę, dorybes, dorinį įstatymą ir malonę. Antrojoje dalyje aiškinamasi Dešimties įsakymų prasmė.

Jeį renkatės grupelėmis, šią programą galite rengti arba dviem 6 savaitių blokais, arba iškart – 12 savaitių trukmės. Galbūt jūsų bendruomenė norės imtis ir kitų trijų pagal Katekizmo struktūrą sudarytų šios programos dalių: TIKĖJIMO IŠPAŽINIMO (I dalis), KRIKŠČIONIŠKOJO SLĖPINIO ŠVENTUMO (II dalis) ir KRIKŠČIONIŠKOSIOS MALDOS (IV dalis).

Šie apmąstymai teveda jus į artimesnį, gyvybingesnį santykį su mūsų mylinčiu Dievu.

DALIJIMOSI TIKĖJIMU PRINCIPAI IR GAIRĖS

Susirinkus dalytis savo tikėjimu ir kartu augti bendruomenėje, svarbu laikytis tam tikrų principų. Čia pateikiami teologiniai principai ir gairės grupelėms padės sutelkti jūsų bendruomenę ir jai augti tikėjimu, viltimi ir meile.

Principai

- Dievas kiekvieną žmogų lydi jo dvasinėje kelionėje. Tai vyksta krikščioniškoje bendruomenėje.
- Kristus, Žodis, tapęs kūnu, yra krikščioniškojo tikėjimo šaknis. Dėl Jo, Jame ir per Jį mes susirenkame dalytis savo tikėjimu.
- Dalijimasis tikėjimu yra dalijimasis su Šventuoju Raštu bei Bažnyčios tikėjimu susietais apmąstymais, kaip Dievas veikia asmeniniame gyvenime. Dalijimasis tikėjimu nėra diskusija, problemų sprendimas ar Šventojo Rašto studijos. Jo tikslas – konkrečiomis sąlygomis gyvenančio žmogaus ir mylinčio Dievo susitikimas, vedantis į širdies pokalbį.
- Dalijimosi tikėjimu procesas yra maldingų apmąstymų išraiška.

Gairės

- Grupelėje dalyvauja 10–12 žmonių.
- Nuolatinis dėmesys ir pagarba, nuoširdumas ir atvirumas kiekvienam žmogui padės bendruomenei augti.
- Kiekvienas žmogus dalijasi tiek, kiek nori.
- Tyla yra gyvybiškai svarbi visam procesui. Dalyviams duodama pakankamai laiko pamąstyti prieš dalijantis: tylos akimirklų gali būti ir tarp individualių pasidalijimų.
- Norintiems antrą kartą pasidalyti siūloma palaukti, kol baigs kiti.
- Visa bendruomenė atsakinga už dalyvavimą ir dalijimąsi tikėjimu.

- Konfidencialumas yra esminis dalykas, leidžiantis kiekvienam nuoširdžiai dalytis.
- Atsiliepinimas veiksmu ir pasidalijimas patirtimi susitikimuose yra asmens ir bendruomenės augimo pamatas.

Pastabos grupelių vadovams

Grupelių vadovai yra:

- žmonės, raginantys dalyvauti ir dalytis mūsų krikščioniškuoju tikėjimu;
- žmonės, skatinantys grupelės ir jos narių dvasinį augimą per bendruomeninę maldą, kuriantys maldingą susitikimų aplinką, raginantys bendruomenės narius įsipareigoti kasdien melstis ir apmąstyti Šventąjį Raštą;
- žmonės, pastūmėjantys grupelę atsiliiepti veiksmu tarp susitikimų; jie nesitenkina į save orientuotu grupės patogumu ir visada skatina, kad grupelės tikėjimas turėtų įtakos kasdieniam narių gyvenimui ir juos supančiam pasauliui;
- bendruomenės ugdytojai, kuriantys svetingumo ir pasitikėjimo tarp visų grupelės narių atmosferą.

Grupelių vadovai nėra:

- **teologai**; susitikimai skirti dalytis tikėjimu, taigi iškilus teologiniam ar egzegetiniam klausimui, vadovas turėtų kreiptis atsakymo į parapijos kunigą;
- **psichologai-konsultantai**; grupelės nėra skirtos problemoms spręsti; jos nėra tinkama vieta spręsti emociškai sunkiems asmeniniams klausimams; vadovui nedera imtis analizuoti tokių gilių vidinių žmogaus jausmų kaip depresija, nerimas ir stiprus pyktis; kai nuo dalijimosi tikėjimu kas nors pasuka šia linkme, vadovas turėtų sugrąžinti grupelę atgal prie temos; toks žmogus turėtų būti nukreiptas ieškoti profesionalios pagalbos;

- **mokytojai**; vadovai nėra mokytojai; jų vaidmuo – vadovauti dalijimosi tikėjimu procesui, kaip nurodoma metodinėje medžiagoje.

KAIP NAUDOTIS ŠIA KNYGELE

Mums yra pažadėta: kur du ar trys susirenka Jėzaus vardu, Kristus yra tarp mūsų (plg. Mt 18, 20). Ši knygelė padeda grupelėms apmąstyti Šventąjį Raštą ir Katalikų Bažnyčios katekizmą. Geriausia, kad kiekvienas grupelės narys ar grupė bendrai turėtų Šventąjį Raštą bei Katekizmą ir galėtų jais naudotis susitikimų metu.

Tiems, kuriems jau teko susitikti mažose grupelėse, susitikimų eiga bus žinoma. Šioje knygelėje, kuri remiasi Katekizmu, ypač daug dėmesio skiriama įvairiems nūdien katalikams kylantiems klausimams ir rūpesčiams, siejant juos su mūsų kultūra ir pasauliu. Ši medžiaga reikalauja įsimąstyti ir padeda mums ugdytis katalikiškąsias vertybes. **TODĖL YPAČ SVARBU, KAD PRIEŠ KIEKVIENĄ SUSITIKIMĄ DALYVIAI KRUOPŠČIAI RENGŲSI.** Jie raginami skaityti ir apmąstyti kiekvienai temai paruoštą medžiagą, cituojamas Šventojo Rašto ištraukas ir nurodytus Katekizmo skyrius ar skirsnius.

Pakankamai laiko skirkite įvadui ir susipažinimui, jei grupelė niekuomet anksčiau nebuvo susitikusi ar jos nariai vieni kitų nepažįsta. Žmonėms lengviau dalytis savo patirtimi, kai jie jaučiasi priimti ir nesivaržo kitų grupės narių.

Mūsų krikščioniško susitikimo šerdis, centras visada turi būti malda. Kiekviena tema prasideda skyreliu ***Aukštyn širdis.*** Siūlome pasitelkti įvairių giesmių ir tekstų.

Kiekvieną savaitę rekomenduojama tam tikra veikla – ***Gyventi Gerąją Naujieną.*** Tai padeda dalyviui įpinti savo apmąstymus ir suvokimus į kasdienybę ir jais gyventi visą savaitę. Po savaitės grupės vadovas gali paklausti, kaip kiekvienam sekėsi gyventi Gerąją Naujieną po praėjusio susitikimo.

Po įvado, maldos ir pasidalijimo, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena, eina pirmas apmąstymas pagal Katekizmą, paskui siūloma ištrauka iš Šventojo Rašto, atskleidžianti grupelės nariams, ką apie tai sakė Jėzus, bei padedanti pasidalyti savo tikėjimu konkrečia tema. Siūloma dalijimosi trukmė – apie 15 minučių.

Po Šventojo Rašto apmąstymo skiriama laiko ***tolesniam Katekizmo nagrinėjimui***. Kai kurie sakiniai yra tiesioginės Katekizmo citatos. Jos pateikiamos **paryškintu** šriftu. Kita medžiaga yra apibendrinta ar perteikta kitais žodžiais. Cituojant ar perpasakojant iš Katekizmo, skliausteliuose nurodomas atitinkamo Katekizmo paragrafo numeris **(000)**.

Paskui pateikiami klausimai ***Dalytis savo tikėjimu***, ir šis dalijimasis gali trukti apie 30 minučių. Tikėjimo pasidalijimo grupelės labai skiriasi savo sudėtimi, narių patirtimi ir išsilavinimu. Todėl kartais grupelė galbūt norės pradėti savo pasidalijimą tokiu klausimu: kokių tikėjimo įžvalgų gavau šio susitikimo metu?

Kiekvienoje temoje pateikiama keletas pasiūlymų, kaip ***Gyventi Gerąja Naujiena***; tačiau tai tik pasiūlymai. Svarbu, kad grupė pasirinktų tokį veiksmą, kuris būtų konkrečios apimties ir realus.

Kiekvienas susitikimas yra baigiamas malda ***Aukštyn širdis***.

I TEMA PALAIMINIMAI

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Mylimas esi, laukiamas esi“

Bendra malda

Ateik, Šventoji Dvasia, kad atviromis širdimis pradėtume bendrą apmąstymą. Mums reikia savo gyvenime patirti Tavo perkeičiantį veikimą.

Vadovas meldžiasi, kiekvieną eilutę pradėdamas žodžiu „Kartais...“. Visi atsako Palaiminimų malda (plg. Mt 5, 1–12).

Kartais girdime: „Palaiminti kaupiantys turtus ir pasikliaujantys tik savimi“, bet Jėzus sako: „Palaiminti beturčiai dvasia.“

Kartais galvojame: „Iš visų jėgų stenkis būti laimingas ir patenkintas“, bet Jėzus sako: „Palaiminti liūdintys.“

Kartais mums sakoma: „Klestės karingieji“, bet Jėzus sako: „Palaiminti romieji.“

Kartais kyla pagunda manyti: „Gudrieji išsisuka pasielgę neteisingai“, bet Jėzus sako: „Palaiminti alkstantys ir trokštantys teismo.“

Kartais išgirstame: „Laimingi niekieno nepalenkiami“, bet Jėzus sako: „Palaiminti gailestingieji.“

Kartais pamanome: „Gudrūs yra apsuksieji, pasirenkantys lengvą kelią“, bet Jėzus sako: „Palaiminti tyraširdžiai.“

Kartais girdime tylų raginimą: „Neturėtum pakęsti nieko, kas kitoks nei tu ar negalvoja taip, kaip tu“, bet Jėzus sako: „Palaiminti taikdariai.“

Kartais esame gundomi sakyti: „Tik kvailys atvirai priešinasi neteisingumui“, bet Jėzus sako: „Palaiminti persekiojami dėl teismo.“

Kartais išgirstame: „Tu per naivus, gyvenimas daug sudėtingesnis“, bet Jėzus sako: „Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visaip šmeižia.“

Padėk mums, Jėzau, pasidaryti kaip Tu, kad mūsų mintys ir veiksmai atspindėtų Tavuosius. Amen.

Katekizmo nagrinėjimas

Mes tikime, kad Dievas kiekvienam iš mūsų yra numatęs tikslą, ir norime savo gyvenime vykdyti Dievo valią. Jėzus, sakydamas „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Jn 14, 6), atskleidžia, kad Jis yra vienintelis tikras ryšys, tarpininkas tarp mūsų ir aukščiausios tikrovės – Dievo. Jėzus mums kalba, kas yra Jis ir kas esame mes – mylimos Dievo dukterys ir mylimi sūnūs (1 Jn 3, 1–2). Jėzus mus moko, jog gyventi dorai reiškia vieniems su kitais elgtis kaip su broliais ir seserimis, taigi paties Dievo šeimos nariais. Vertėtų atsiminti, kad Dievo šeimoje nėra posūnių ar podukrų, netikrų seserų ar netikrų brolių. Mes visi lygūs. Tikėdami Kristų galime būti tikri, kad žinome tiesą, kas esame ir kodėl esame.

Kristus Bažnyčiai skyrė misiją mokyti tiesos apie moralinį gyvenimą **(2050–2051)**. Tikėjimas, kurį tikime ir kurį per malonę pritaikome moralinėje plotmėje, yra Dievo dovana. Mums, kaip broliams ir seserims Kristuje, yra duota malonė atsiliepti į Kristaus meilę stengiantis mylėti vieniems kitus **(2050–2051)**.

Mes tikime, kad esame išėję iš Dievo rankų ir kad mums skirta būti Dievo šlovės dalininkais. Tikime, kad Kristus buvo atsiųstas į šį pasaulį, kad, tapęs žmogumi, savo žmogiškąja istorija – savo žodžiais ir pavyzdžiu – mus mokytų, kas mes esame ir kaip turime gyventi pagal Dievo troškimą. Jėzus mums parodo kelia nuolankiai priimdamas tiek kančią ir mirtį, tiek prisikėlimą iš numirusiųjų. **Savo kančia Kristus mus išvadavo iš šėtono ir nuodėmės. Jis pelnė mums naują gyvenimą Šventojoje Dvasioje. Jo malonė atstatė tai, ką nuodėmė buvo mummyse sugriovusi (1708).**

Jis atleidžia mūsų nuodėmes ir duoda amžinojo gyvenimo pažadą. Kas tiki Jėzų Kristų, tampa viena su Juo per Dievo malonę. Susivieniję su Kristumi, tampame dangiškojo Tėvo įvaikiais **(1709)**.

Per savo dovaną – mummyse gyvenančią Šventąją Dvasią Dievas gyvena su mumis ir mummyse, padėdamas mylėti kitus žodžiais ir veiksmais. Galingas Dievo artumas išsiplečia ir už krikščioniškos šeimos ribų, kviesdamas visus žmones atgailauti, tikėti Gerąja Naujiena ir vieniems kitus mylėti.

Mes esame sukurti pagal Dievo atvaizdą, nes gebame laisvai susisaistyti su kitais ir kurti su jais bendruomenę, lygiai kaip trys Dieviškieji Asmenys glaudžiai bendrauja tarpusavy ir gyvena meilės bendrystėje.

Mūsų tikėjimas moko, kad Dievas mums dovanojo dvasinę ir nemirtingą sielą **(1703)**. Proto galia mes pajėgūs pažinti ir

suprasti Dievo kūrybą (1704). Savo laisva valia (1730–1748) ir Dievo malone galime rasti pilnatvę, kai ieškome ir mylime tai, kas teisinga ir gera (1704). Dievas ragina mus daryti gera, bet nuo pat pradžių šėtonas traukė mus į pikta. Žmonijos pastangas suvokti, kas yra teisinga, ir dorai gyventi darko polinkis į nuodėmę. Tai randas, kurį gimtosios nuodėmės pažeista nešioja žmogiškoji prigimtis (1707).

Kristaus Kalno pamokslas atitinka įgimtą mūsų laimės troškimą ir skelbia, kad Dangaus karalystė bus atkurta mumyse nauju ir nuostabiu būdu (1716–1718). Susivieniję su Kristumi, galime nugalėti nuodėmę ir jos žalingus padarinius savo gyvenime. Atleisdami kitiems, patys sulauksime gailestingumo. Į liūdinčių, vargdienių, romiųjų troškimus atsilieps ir juos pačius paguos Dievo draugystė. Trokštantys teismo ir persekiojami taps Dievo vaikais ir sulauks gausaus atlygio danguje. Taikdariai ir tarnaujantys iš tyros, nesavanaudiškos širdies paveldės žemę, jie matys Dievą, ir jiems priklausys dangus. Dabar galime džiugiai laukti Dievo viešpatavimo pilnatvės. Kristaus Dvasios galia mūsų dorinis gyvenimas išsiskleis amžinojoje šlovėje (1715, 1719).

Jėzus Kalno pamoksle galingais žodžiais pasiūlė mums gyvenimo apmatų. Jo siūlomi apmatai – tai iš esmės Jo paties gyvenimo vaizdas. Daugeliu atžvilgių galėtume sakyti, kad palaiminimai esti nuorodos, kaip geriausia sekti Jėzų.

Šventasis Raštas **Žodžio apmąstymas**

Mato 5, 3 –12

Klausimas dalijimuisi

- Kada aš ar koks nors mano pažįstamas konkrečiai payrėme vieną iš šių palaiminimų?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Krikščioniškoji moralė kyla iš Šventosios Dvasios, kuri mums duota Kristuje, malonės. Palaiminimai moko, kaip vieniems kitus mylėti, o sakramentai suteikia malonę tai daryti (**1966**).

Evangelijoje rašoma, kad turtai neatliepia į mūsų širdžių troškimą. Turtuoliui Jėzaus paklausus, ką turi daryti, kad laimėtų amžinąjį gyvenimą, Jėzus jam priminė dešimt Dievo įsakymų. Jaunuoliui patikinus, kad jų laikosi, Jėzus meiliai į jį pažvelgė ir pasakė, kad jam trūksta dar vieno dalyko: „Parduok visa, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane“ (Mk 10, 17–25). Iš šio pasakojimo matome, kad prisirišimas prie pinigų ir turtų gali tapti kliūtimi, trukdančia sekti Viešpatį.

Dievas mus sukūrė, kad Jį pažintume, Jam tarnautume, Jį mylėtume ir taip pasiektume rojų. Mes tampame palaiminti būdami „dieviškosios prigimties“ (2 Pt 1, 4) ir amžinojo gyvenimo dalininkai (plg. Jn 17, 3) (**1721**). Tokia palaima pranoksta žmogaus suvokimą ir jo jėgas. Tai grynai Dievo dovana. Dėl to ji vadinama antgamtine, kaip ir malonė, kuri parengia žmogų įžengti į Dievo džiaugsmą (**1722**).

Nors asmeninį pakaltinamumą už nuostatas, žodžius ir veiksmus gali mažinti nežinojimas ar kitos priežastys (**1735**), tačiau dėl Dievo duoto proto ir laisvos valios mums suteikta ir didelė atsakomybė (**1731**). Mes esame pašaukti ir Dievo malone mums suteikta galia vis labiau pažinti, kas yra gera, ir įprasti rinktis gėrį, atmetant nuodėmės blogį (**1734**). Dekalogas, Kalno pamokslas ir moralinis Bažnyčios mokymas mums nurodo vedantį į dangų kelią (**1724**).

Dekalogas verčia mus daryti lemtingus moralinius sprendimus <...>. [Jis] mus moko, kad tikrosios laimės nėra nei turtuose ar gerovėje, nei žmonių garbėje ar galybėje, nei jokioje žmogiškoje

veikloje – moksle, technikoje ar mene, kad ir kokie vertingi jie būtų, nei jokiam kūrinyje, o vien Dieve, visokio gėrio ir visokios meilės šaltinyje (1723).

(Pastaba: 7–12 temose apie Dekalogą kalbama nuodugniau.) Kardinolas Džonas Henris Njumanas (John Henry Newman), vienas žymiausių Bažnyčios teologų, kviečia mus susimąstyti apie pagundas, su kuriomis susiduriame, pagundas „lenktis turtui“. Pasak jo, daugelis žmonių laimę „matuoja turtu, garbingumą taip pat. <...> Tad jis yra vienas nūdienos stabų; antras – visuomenės pripažinimas, darantis žmogų žinomą ir garsų pasaulyje (tai galima pavadinti žiniasklaidos kuriama viešąja nuomone), pats yra laikomas gėriu, aukščiausiu gėriu“ (1723).

Mokinystė apima ir kitų kvietimą patirti artimą draugystę su Dievu. Būdami atidūs ir rūpindamiesi kitų žmonių poreikiais, pabudiname jų nuostabą ir viltį, skatinančią atsiduoti Kristui. Herojiški šventųjų gyvenimai rodo kelią, bet dėl Dievo malonės ir kiekvienas mažas gerumo bei dosnumo veiksmas yra galingas Dievo buvimo tarp mūsų ženklas. Nuolankaus ir pasiaukojamo gyvenimo liudijimas kviečia kitus tapti Jėzaus mokiniais ir prisidėti prie Jo meilės darbų.

Anksčiau ar vėliau visi mes patiriame blogio trauką. Esame gundomi leisti neteisingoms nuostatoms, žodžiams ir veiksams apimti širdį ir gyvenimą. Esame viliojami nesirūpinti, tapti abejingiems kitų poreikiams ir kreipti dėmesį tik į save. Mes gundomi manipuliuoti žmonėmis ir juos valdyti, panaudoti savo ekonominei, seksualinei ar socialinei naudai. Pamatę save tokius, galbūt nusiviliname ir pasibjaurime savo silpnumu. Teisingai sako šv. Paulius: „Kas mane išvaduos iš šito mirtingo kūno! Bet ačiū Dievui – per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų!“ (Rom 7, 24).

Dabar jau lengviau suprasti, kodėl mūsų krikščioniškasis

tikėjimas toks svarbus. Jėzus sakė savo mokiniams: „Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai; jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (Jn 8, 31–32). Mes, tikri nusidėjėliai, sudėjome viltį į Viešpatį per Bažnyčią – Jį tikinčiųjų bendruomenę. Be gailėstingumo, duoto mums per Kristų, niekaip nepažintume tiesos apie savo gyvenimą. Mes, krikščionys, suprantame, kas esame, tikėdami dieviška/žmogiška istorija, mums apreikšta Biblijoje ir mokoma Bažnyčios. Kalno pamokslas padeda sužinoti, kas mes ir kaip būdami Kristaus mokiniai esame pašaukti mylėti.

Dalijimasis savo tikėjimu

- Galbūt didžiausias iššūkis mums, krikščionims, nūdien yra gyventi pagal Evangelijos vertybes. Kasdien susiduriame su akivaizdžiu vartotojiškumu, įžymybių kultu ir kitomis netikromis vertybėmis. Kokios kultūrinės vertybės, mano požiūriu, nesutampa su Evangelija? Kaip šios kultūrinės vertybės paveikė mano gyvenimą?
- Ar bent sykį mažame gerumo ar dosnumo geste įžvelgiau Dievo buvimo tarp mūsų ženklą?
- Kaip aš galiu ar mes, kaip bendruomenės nariai, galime Kalno pamoksle išvardytas vertybes pritaikyti konkrečioje savo gyvenimo srityje?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliepsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Šią savaitę kam nors būkite palaiminimas – stenkitės būti dėmesingas ir malonus.
- Šią savaitę skaitykite Evangeliją pagal Morkų, ankstyviausią ir trumpiausią evangeliją. Pamąstykite, kaip galite panašėti į Jėzų.
- Pasirinkite konkretų palaiminimą, į kurį gilinsitės ateinantį mėnesį. Rašykite dienoraštį ir pasižymėkite, kaip jums sekasi.
- Tiesmukiau nepritarkite kuriai nors nesutampančiai su Evangelija kultūrinei vertybei.

Aukštyn širdis

Melskitės kartu

O Šventoji Dvasia,
mokyk mus ir padėk mums
liudyti kultūrai,
kuri užmiršo,
kad Tu pašaukei mus būti žmonėmis, atsigręžusiais į Dievą.

Suteik mums malonę
nuo vartotojiškumo pereiti prie paprastumo,
nuo individualizmo – prie rūpinimosi kitais,
nuo materializmo
prie gebėjimo branginti dvasinius ir kontempliatyvius dalykus.

Perkeisk mūsų turto ir galios troškulį į tas savybes,
kurios atves mus į Tavo ramybę
ir apgyvendins Tave vis giliau mumyse.
To prašome per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Palinkėkite vieni kitiems ramybės.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami 2-ąją temą **Žmogaus veiksmų laisvė ir atsakomybė** bei Katekizmo 1730–1774 paragrafus.

2 TEMA ŽMOGAUS VEIKSMŲ LAISVĖ IR ATSAKOMYBĖ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Prisiliesk, prisiliesk“ (Astos Ališauskaitės) arba „Mes mylim,
Jėzau, Tave“

Melskitės kartu

Dieve, mūsų Tėve,
Tu mus pašaukei daryti tai, kas teisinga,
mylėti ištikima meile
ir nuolankiai eiti su Tavimi (Mch 6, 8).
Parodyk mums savo galingą veikimą.
Padėk gyventi teisiai,
vadovautis teisumu ir teisingumu bendraujant su žmonėmis.
Mokyk mus tinkamo santykio su savimi,
vieniems su kitais ir su visa kūrinija.
Prašome Tavo pagalbos
per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį,
Šventojoje Dvasioje. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

*Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio
susitikimo.*

Katekizmo nagrinėjimas

Mes, žmonės, branginame laisvę. Tačiau laisvę lydi ir atsakomybė. Katekizme pabrėžiama laisvė ir atsakomybė, kurias mums duoda Dievas (1730). Esame sukurti pagal Dievo paveikslą ir panašumą, laisvi žmonės, galintys rinktis gerį arba blogį. Suvokiame, kad mūsų laisvai pasirinktos nuostatos, žodžiai ir veiksmai turi padarinius mūsų ir aplinkinių žmonių gyvenimui. Kadangi ir asmeniniame gyvenime, ir palaikydami socialinius santykius esame atsakingi už savo žodžius bei veiksmus, mūsų laisvė tampa pagyrimo arba pasmerkimo šaltiniu. Laisvė ir atsakomybė visada eina kartu.

Laisvė būdinga tikrai žmogiškiems veiksams. Būdamas laisvas, žmogus yra atsakingas už savo valinguosius veiksmus. Tikroji žmogaus žymė – veikti sąmoningai ir valingai (1746).

Mūsų laisvė nėra absoliuti. Laisvę gali nepalankiai paveikti daugybė veiksnių, pavyzdžiui, psichologinės ar kultūrinės aplinkybės. Prievarta, nežinojimas ir baimė dažniausiai yra tos aplinkybės, kurios mažina arba panaikina žmonių atsakomybę už jų sakomus ar daromus dalykus (1746).

Kas veiksma padaro gerą ar blogą? Nuostatos, žodžio, veiksmo gerumas ar blogumas priklauso nuo trijų veiksnių: moralinės paties veiksmo kokybės (pasirinktojo objekto); asmens, kuris moraliai pasirenka, intencijos, arba tikslo; vidinių bei išorinių veikimo aplinkybių (1750–1754).

Nors aplinkybės ar situacija, kurioje pasirenkame gerį arba blogį, gali padidinti arba sumažinti mūsų veikslių gerumą arba blogumą, jos negali pakeisti savaime gerų ar blogų veikslių moralinės kokybės (1754). Kai kurie veiksmai visada yra labai blogi, pavyzdžiui, prievartavimas, vaikų tvirkinimas, svetimavimas ar žmogžudystė. Blogi veiksmai visada esti visiškai

neleistini, nesvarbu, kokia gera intencija jie būtų atlikti (1756). Tikslas nepateisina priemonės.

Jausmai ir emocijos yra labai svarbūs asmenybės aspektai, dažnai būtent jie tampa jėga, traukiančia mus į gėrį ar blogį. Pačios aistros nėra nei geros, nei blogos: jos gali pastūmėti ydų ar dorybių link, tapti gėriu ar blogiu, priklausomai nuo sprendimų, kuriuos priimame pasirinkdami gerus ar blogus tikslus (1767).

Žmonėms neįmanoma gyventi visuomenėje, nesilaikant moralinių normų. Etiniai principai ir taisyklės mums padeda nustatyti ribas, pavyzdžiui, susilaikyti nuo materialijų gėrybių perteklinio vartojimo ar nederamos lytinės elgsenos. Gyvendami moraliai apsisaugome nuo nepasotinamų iš prigimties aistrų ir ambicijų. Pasaulis be nustatytų ribų yra kupinas sumaišties ir vargo. Mums reikalinga asmeninė ir socialinė moralė, apibrėžta etiniais įstatymais, kad galėtume drauge gyventi taikoje.

Klausydamiesi pateikiamų Šventojo Rašto ištraukų, sutelkite dėmesį į žodį arba frazę, kuri prabyla į jūsų širdį.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Jono 13, 31–35; 14, 15–17; 15, 1–27 (plg. 1823–1829 ir 1734, 1749); Išėjimo 19, 3–6; 20, 1–17

Klausimas dalijimuisi

- Kokią prasmę mano gyvenimui turi mane prakalbinęs žodis ar frazė? Pasidalykite savo apmąstymais su grupe.

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Pati pirmoji Biblijos knyga mums byloja, kad esame sukurti pagal Dievo atvaizdą. Taigi mes esame asmenys, gebantys priimti

laisvus sprendimus – prisiimti moralinę atsakomybę, ir pašaukti bendrystei su Dievu ir artimu. Pradžios knygoje sakoma, kad mūsų žmogiškoji prigimtis yra kilusi ne iš mūsų pačių, bet sukurta Dievo. Lygiai taip pat tikime, kad krikščioniškoji etika apima ne mūsų sugalvotas, bet iš Dievo kylančias moralines tiesas. Jas galime atrasti remdamiesi savo žmogiškąja patirtimi, bet Dievo apreiškimas jas nuskaidrina ir sustiprina (1960). Mūsų etinės tradicijos šaknys glūdi žmogiškojoje prigimtyje, Biblijoje ir ypač Kristaus mokyme.

Krikščionys džiaugiasi galimybe „kurti“, t. y. išskleisti, savo asmenybę. Tačiau žinome, kad nekuriame savęs, t. y. nekuriame savo žmogiškosios prigimties. Dievas mums davė gyvenimo taisykles, įrašydamas jas mūsų širdyse, duodamas Dekalogą ir pamažu mokydamas, kad mūsų protas ir širdis taptų jautresni Šventosios Dvasios veikimui Bažnyčioje. Buvo metas, kai krikščionių bendruomenė ne iki galo suvokė vergovės ir mirties bausmės blogį. Labiau įsisąmoninę žmogaus laisvės ir gyvybės šventumą, pakeitėme savo supratimą. Mes stengiamės gyventi pagal Dievo, o ne savo valią.

Tie, kurie sakosi esą netikintys, atmeta šių Dievo duotų moralinių tiesų egzistavimą. Pasak jų, moralinės vertybės tėra žmonių pramanai, kurie galbūt sprendė praktines problemas praeityje. Tokie žmonės moralinius principus gali laikyti neprivalomais, laisvai pasirenkamais ar priklausančiais nuo mados – „gerai, jei tik tai tau padeda“.

Atmetus tokius objektyvius šaltinius kaip prigimtinis įstatymas ir Dekalogas, moralė tampa visiškai *reliatyvi*, ir „tai, kas man atrodo teisinga“, tampa vieninteliu priimtiniu matu, apsisprendžiant etikos srityje. Šiuo atveju piktnaudžiavimas etika gali įgyti daug skirtingų pavidalų. Pavyzdžiui, Vakarų pasaulyje asmens savarankiškumas, kitaip tariant, asmeninis gėris, dažnai laikomas vienintele absoliučia vertybe, o į visuomenės gėrį, negimusiąjų

vaikų, vargšų teises, svarbius ekologinius klausimus kreipiama labai mažai dėmesio arba visai tuo nesidomima. Jei asmeninė laisvė tampa vieninteliu kriterijumi, kuriuo vadovojamasi sprendžiant, kas teisinga ir kas ne, iškyla absoliutizmo pavojus: taisyklės galės nustatyti tik tie, kurie turi valdžią. Šiuo atveju nebebūtų jokio aukštesniojo apeliacinio teismo, viršijančio galingojo įsitikinimus, kokios nors vyriausybės politiką ar daugumos valią.

Be to, Kristus Bažnyčiai pavedė kalbėti Jo galia (Mt 28, 20). Viešpats, patikėjęs pranašišką vaidmenį visai krikščionių bendruomenei, suteikė ypatingą valdžią apaštalams ir jų įpėdiniams – popiežiui bei vyskupams. Bažnyčiai teko atsakomybė teikti aiškias gaires doriniais klausimais (2048–2051). Jėzus Dievą, žmogų ir bendruomenę laiko vieningu mūsų veiksmų adresatu: „Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 40).

Dievo įstatymas, įrašytas mūsų širdyse, kviečia mus nugalėti savo egoizmą. Nėgana to, Kristus savo malone įgalina mus pasipriešinti polinkiui kitais naudotis kaip priemonėmis savo poreikiams patenkinti. Moralinis atsivertimas – tai ir atsisakymas bet kokio manipuliavimo, kad galėtume laisvai mylėti Dievą ir kitus. Malonės dėka galime išaugti iš egoizmo ir atsigręžti į kitus. Galime sekti Kristaus pavyzdžiu – besąlygiškai mylėti, duoti nesinaudojant kitais ir pasiaukojamai mylėti.

Mūsų meilė stiprėja arba silpnėja, žiūrint, kaip gyvename. Jausmai kartais būna karšti, kartais drungni. Kartais jaučiamės gerai, o kitąsyk mus užvaldo neviltis ir tuštuma. Patiriame artumą arba susvetimėjimą. Tikėjimas padeda mums pakilti virš tokių jausmų ir pažvelgti į savo patirtį su kylančia iš Dievo išmintimi. Mes mokomės „branginti vertingus dalykus“ ir vis labiau suprasti, kas yra svarbu. Kad gyventume prasmingai ir turėdami

tikslą, o ne plaukdami paviršiumi, kad palaikytume artimus santykius, gyvybiškai svarbius mūsų laimei, kad gyventume tikrai žmogišką gyvenimą, kiekvienas iš mūsų tikėjimu, viltimi ir meile turime kaip nors prisiliesti prie neregimosios tikrovės, kurią šv. Jonas įvardija žodžiais „Dievas yra meilė“ (1 Jn 4, 8).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Ką aš myliu? Ko meilė iš manęs reikalauja palaikant šiuos santykius?
- Ko nemyliu? Ko meilė iš manęs reikalauja palaikant šiuos santykius?
- Kokiose gyvenimo srityse esu ypač dėkingas Bažnyčiai už vadovavimą?
- Kada mėginu išvengti moralinės atsakomybės kitų arba savo atžvilgiu? Ką galiu nuveikti, kad būčiau atsakingesnis?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliepsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Atleiskite šeimos nariui, draugui, sunkaus būdo ar jus įskaudinusiam žmogui. Susisieki su juo ir parodykite, kad atleidžiate.
- Būkite malonus ir dėmesingas žmogui, kurį esate linkę bausti šaltumu ar abejingumu.
- Šią savaitę melskitės šv. Jono žodžiais „Dievas yra meilė“. Melsdamiesi paveskite Dievui žmones ir situacijas, į kurias

Jis atkreipia jūsų dėmesį.

- Surenkite laiškų rašymo akciją savo parapijoje tam tikru aktualiu moralės klausimu, pavyzdžiui, apie abortą, eutanaziją, badą, rasizmą ir t. t. Krikščionišką poziciją išdėstykite laiškuose valdžios atstovams.

Aukštyn širdis

Vadovas: Melskime, kad Dievo Dvasia mus įkvėptų ir padrąsintų kasdieniame gyvenime pažinti ir vykdyti Viešpaties Jėzaus darbą.

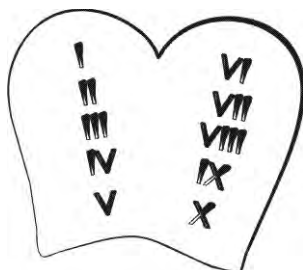
Atsakas į maldavimus: Viešpatie, išklausk mūsų maldą.

- Malonės gerbti kitų laisvę, meldžiame...
- Malonės netapti savimylomis ir labiau rūpintis kitų poreikiais, meldžiame...
- Malonės mylėti išmintingai ir stipriai tuos žmones, kuriuos Tu atsiuntei į mūsų gyvenimą, meldžiame...
- *Spontaniški maldavimai.*

Pabaigiame „Tėve mūsų“ malda.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami 3-ąją temą **Sąžinė** bei Katekizmo 1776–1802 paragrafus.

3 TEMA SAŽINĖ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Skaistink širdį man“

Melskitės kartu

Viešpatie Jėzau Kristau, Tu mylėjai savo apaštalus
ir apreiškei jiems savo šlovę.
Pažvelk į mus, čia susirinkusius, su kantrybe ir gailestingumu.
Suteik mums malonę pažinti,
kas yra teisinga,
ir daryti, kas teisu.
Padėk eiti Tavo įsakymų takais
ir visur bei visada Tave mylėti
labiau už viską. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

*Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio
susitikimo.*

Katekizmo nagrinėjimas

Pažinę žmones, jaučiamės su jais jaukiai, iš tiesų būtent jų
moralinės ypatybės mums padeda jais be baimės pasitikėti.
Sveiko proto, neiškreiptos moralės ir nesužalotos dvasios
žmonėms iš esmės būdingas ir sveikas bei rūpestingas požiūris į

kitus. Mūsų širdys dažnai savaiame užsidega noru padėti pagalbos reikalingiems žmonėms. Kartais net visiški nepažįstami gali suteikti mums progą kilniai pasielgti. Bažnyčia moko, kad tai mumyse slypinti sąžinė liepia mums vienas kitą mylėti, sakyti ir daryti, kas gera, ir atmesti bloga (1777). Gyvename nekrikščioniškoje kultūroje, tad turime laikytis normų, besiskiriančių nuo tų, kurias perša ši kultūra. **Sąžinės ugdymas ir brandinimas yra viso gyvenimo uždavinys.** Mums reikia būtent tokio ugdymo, kuris remiasi vertybėmis ir **išvaduoja iš baimės, egoizmo ir puikybės, iš nesveiko kaltės jausmo ir noro puikuotis savimi.** Mūsų sąžinei reikalingas toks ugdymas, kuris laiduoja laisvę ir teikia širdžiai ramybę (1784). Dažnai būna sunku ugdyti savo sąžinę, nes mūsų gyvenimas tapo toks įtemptas ir kupinas skubos, kad ne visada skiriame ganėtinai laiko maldai ir apmąstymui. Būtinai turime susikaupti, kad išgirstume Dievo ir savo sąžinės balsą (1779).

Sąžinė yra pagrindinė vidinė patirtis, įgyjama pasirenkant tarp tiesos ir netiesos, gėrio ir blogio. Ji apima esminį mūsų vertės ir asmeninės atsakomybės pojūtį. Mes nutariame, kad ketinamas atlikti veiksmas yra geras arba blogas, ir tada nusprendžiame atitinkamai pasielgti. Bažnyčia sako, kad privaloma paklusti sąžinei, grindžiamai žinojimu, išskyrus atvejus, kai asmuo ketina pakenkti sau ar kitiems. Bažnyčia teigia, kad nė vienas žmogus negali būti verčiamas ar įkalbinėjamas veikti prieš savo sąžinę (1782).

Tikėtina, kad šiandieniam pasaulyje mes galime nieko nežinoti apie Dievo mokymą. Galime priimti neteisingus sprendimus dėl žinių stokos. Kiekvienas iš mūsų turime priedermę ugdyti ir lavinti savo sąžinę pagal Dievo įstatymą (1785). Negalime viltis, kad atskirsime, kas teisinga, nuo to, kas neteisinga, kliaudamiesi tik savo išgalėmis.

„Ugdydami savo sąžinę, krikščionys privalo rimtai atsižvelgti į

šventą ir tikrą Bažnyčios mokymą. Juk Kristaus noru Katalikų Bažnyčia yra tiesos mokytoja. Jai pavesta skelbti ir autentiškai mokyti tiesos, kuri yra Kristus. Jos uždavinys taip pat yra savo autoritetu paskelbti ir patvirtinti dorovinius principus, plaukiančius iš pačios žmogaus prigimties“ (Vatikano II Susirinkimas, *Dignitatis humanae*, 14).

Sąžinei ugdyti esminis yra asmeninės atsakomybės už savo nuostatas, žodžius ir veiksmus suvokimas. Sąžinė priima dorinį sprendimą, ar konkreti nuostata, žodis ar veiksmas yra teisingas ar neteisingas (1796). Kristaus mokinių protingi sprendimai visada turi būti ir yra grindžiami Evangelija ir Bažnyčios mokymu apie moralinę tiesą (1802). Tiems, kurie nuoširdžiai trokšta vykdyti Dievo valią, niekada nestigs Šventosios Dvasios pagalbos (1788).

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Romiečiams 1, 32; 2, 14–16; 1 Jono 3, 19–20

Klausimas dalijimuisi

- Kokią išmintį aptinku šioje eilutėje: „Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta“ (1 Jn 3, 20)?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Būtent sąžinė, savęs kaip moralinės būtybės pažinimas, leidžia kurti asmeninius santykius. Mes norime tapti nuoširdžiais, dorais, jautriais ir kilniais žmonėmis, o ne apsimetėliais, melagiais, beširdžiais ar savanaudžiais. Mes stengiamės ugdyti tokias moralines savybes kaip nesavanaudiškumas ir patikimumas, giedrumas, viltinumas ir ištikimumas. Trokštame įžvelgti ir nuoširdžiai vertinti savo intencijas ir t. t. Tik sekdami Jėzaus Kristaus mokymu ir pavyzdžiu galime vis labiau suprasti

ir priimti tiesą apie savo gyvenimą ir išmokti mylėti kitus taip, kaip Kristus mus myli.

Tinkamai ugdant sąžinę būtina tyloje apmąstyti Dievo žodį, dažnai tirti savo gyvenimą, priimti kitų žmonių patarimus ir, svarbiausia, remtis Bažnyčios mokymu. Mums padeda Šventosios Dvasios dovanos **(1785)**. Reikia, kad ištikimai skaitytume Šventąjį Raštą, dalytumės su kitais, asmeniškai mąstytume ir melstumės bei klausytume Bažnyčios mokymo. Perkeičianti Dievo malonė, veikianti mūsų gyvenime, laiduoja, kad iš visų jėgų stengdamiesi gyvensime kaip tikri krikščionys.

Vis dėlto mums dažnai būna sunku ugdytis sąžinę, nes kas nors mums trukdo mąstyti, save tirti ir stebėti. Kaip minėta, mums, krikščionims, būtina sau skirti ramybės laiko, kad išgirstume Dievo ir savo sąžinės balsą **(1779)**.

Esame kviečiami sąžinę ugdytis pagal Evangelijos, o ne pasaulio vertybes, kad laikytumės Dekalogo, Palaiminimų ir Bažnyčios dorinio mokymo. Pasaulis mus skatina eikvoti jėgas vaikantis turtu, galios, populiarumo, siekiant socialinio statuso. Jėzus ragina tarnauti alkaniesiems, trokštantiesiems, vienišiesiems ir prispaustiesiems. Mes turime alkti ir trokšti teismo, guosti visą Dievo tautą, ieškoti Viešpaties visuose žemiškuose rūpesčiuose ir nepaisant visų rūpesčių.

Nūdienos kultūrinė aplinka kartais skatina mus nepriimti moralinių sprendimų, neva gerbiant laisvę bei nepriklausomybę tų, kurių vertybės kitokios nei mūsų. Pavyzdžiui, mūsų visuomenė gali skatinti pritarti aborto nuodėmei kaip „teisei pasirinkti“. Įvairiopaipai įtikinėdama visuomenė mus gali versti pritarti neteisybei ir nutildyti savo sąžinę nemoralinių vyriausybės sprendimų, veiksmų ar diegiamos neteisingos tvarkos akivaizdoje – būti pakantiems vergovei, tautinių mažumų luošininimui arba žudymui, neteisingai darbinei įmonių veiklai, nešančiai didžiules pajamas. Tačiau Bažnyčia moko, kad mes turime svarbią pareigą mylėti savo artimą **(1789)** ir tokią pat svarbią pareigą priimti

dorinius sprendimus bendrosios gerovės labui **(1880)**.

Tinkamai išugdyta krikščionio sąžinė nemoraliais laikys veiksmus tų, kurie meluoja, vagia ar smurtauja prieš kitus, kurie nesuvaldo savo seksualinių postūmių, kurie sąmoningai vartoja alkoholį ar narkotikus, kurie vadovauja įmonėms ar vyriausybėms, užsiimančioms neteisinga veikla, nukreipta prieš atskirus asmenis ar visuomenę, kurie veikia nė kiek nepaisydami gamtinės aplinkos ir t. t. Įsidėmėkite, kad visais atvejais pasmerkiama nuostata, žodis arba veiksmas; ne nusidedantis asmuo, o pati nuodėmė. Išmintingai sakoma: neapkęskime nuodėmės, bet mylėkime nusidėjėlių.

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kada aš labiausiai ugđžiausi sąžinę pagal Evangelijos vertybes?
- Kada buvo iškilęs konfliktas tarp mano moralinių įsitikinimų ir šeimos nario, draugo ar bendradarbio poelgio? Kaip suderinau meilę ir rūpestį, pasisakydamas tuo klausimu?
- Ar pasitaikė, kad civilinės valdžios reikalavimai buvo nesuderinami su mano sąžine? Kaip išsprendžiau šį klausimą?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdyma.

Pasiūlymai

- Apmąstykite savo gyvenimą kuriuo nors aspektu, pavyzdžiui, santuokos, šeimos, darbo, lavinimosi, laisvalaikio, teisės, politikos ir t. t. Pasirinkite tą aspektą, kur

turėtumėte dar labiau gyventi pagal tinkamai išugdytą sąžinę. Kitaip reaguokite į susidariusią situaciją.

- Pasirūpinkite alkstančiaisiais. Susisiekite su vietiniu Maisto banku ar *Caritas*.
- Melskitės už žmogų, nuo kurio atitolote, parašykite jam ar pamėginkite su juo pasikalbėti.

Aukštyn širdis

Melskitės kartu

Viešpatie Jėzau, per savo Bažnyčią
Tu mokai, kad mes atsiradome iš meilės,
kad meilė yra mūsų tikslas
ir dangaus pilnatvė.

Nušviesk mūsų protus ir atverk širdis,
kad priimtume meilės išbandymus savo gyvenime.

Padėk mums Tave ieškoti
ir Tave atrasti vieniems kituose,
ypač tuose, kurie vargsta. Amen.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami 4-ąją temą **Dorybės** bei Katekizmo 1803–1845 paragrafus.

4 TEMA DORYBĖS

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Aplėbk, Viešpatie, mane“

Melskitės kartu

Viešpatie Jėzau Kristau,
norėdami kasdienybėje gyventi pagal Tavo valią,
dažnai aiškiai pamatome
didžiulį skirtumą tarp to, kaip turėtume elgtis,
ir to, kaip iš tiesų elgiamės
bendraudami su šeimos nariais,
bendradarbiais ar draugais.
Atsiųsk Šventąją Dvasią,
kad Jos padedami išvelgtume
tikruosius savo nuostatų, žodžių ir veiksmų motyvus.
Padėk mums įveikti savo egoizmą ir pavydą,
kad kitiems taptume palaiminimu,
o ne dvasinio augimo kliūtimi. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąją Naujieną po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Dorybė yra pastovus ir tvirtas polinkis daryti gera. Ji leidžia žmogui ne tik daryti gerus darbus, bet ir atskleisti geriausia, ką pats turi. Dorybingas žmogus visomis savo juslinėmis ir dvasinėmis jėgomis siekia gėrio, jo ieško ir, konkrečiai veikdamas, jį pasirenka (1803).

Žmonijos istorijoje apmąstyta dorybių, arba gerų įpročių, visuomenėje leidžiančių gyventi vaisingai ir taikiai, svarba. Gyventi krikščioniškai – tai ugdytis gerus polinkius ir įpročius, kurie Šventosios Dvasios galybe kreiptų mūsų nuostatas, žodžius ir veiksmus. Tačiau geri įpročiai lengvai neįgyjami; jie yra nuolatinio siekimo ir drausmingų pastangų rezultatas. Žmogui, norinčiam tobuliau sekti Viešpačiu, reikia nugalėti blogus įpročius, ydas. Juo dažniau darome gera ir vengiame bloga, juo džiugesni ir ramesni tampame (1804).

Mūsų gyvenime esminį vaidmenį vaidina keturios dorybės: protingumas, teisingumas, tvirtumas ir susivaldymas (1805). Dievo malonė šias žmogiškąsias dorybes **išskaistina** ir **išaukština** (1810). Jėzus teikia pagalbą, būtiną, kad išlaikytume dorinę pusiausvyrą, gyvendami pasaulyje, sužeistame nuodėmės ir egoizmo (1811).

Protingumas moko sąžinę tinkamai taikyti moralinius principus kasdieniame gyvenime (1806). Teisingumas širdį ir protą verčia gerbti kitų teises, skatina žmonių santykių darną ir nešališkumą (1807).

Tvirtumas stiprina sunkiu metu ir išlaiko teisingame kelyje. Jis padeda nugalėti baimę ir priimti pasitaikančius išbandymus bei kentėjimus (1808). Susivaldymas yra mokėjimas sutvardyti jausmus ir troškimus, išlaikyti deramą pusiausvyrą ir kreipti į gėrį net nepasotinamus juslinius geismus (1809).

Iš Kristaus gauta išganymo dovana mums suteikia malonę, būtiną ištvirti siekiant dorybių. Kiekvienas turi nuolat

prašyti tos šviesą ir jėgą teikiančios malonės, ieškoti pagalbos sakramentuose, bendradarbiauti su Šventąja Dvasia, paklusti Jos kvietimui mylėti gėrį ir vengti blogio (1811). Žmogiškųjų dorybių šaknys glūdi dieviškosiose dorybėse, kurios <...> pagrindžia, įkvepia ir žymi moralinę krikščionio veiklą (1812–1813).

Dieviškųjų dorybių neįgijome ir nepelnėme savo pastangomis, tai **Dievas jas įlieja į tikinčiųjų sielas, kad jie sugebėtų elgtis kaip Jo vaikai ir pelnyti amžinąjį gyvenimą.** Dieviškosios tikėjimo, vilties ir meilės dorybės mus keičia ir leidžia gyventi vienybėje su Švenčiausiąja Trejybe (1812–1813).

Tikėjimas yra dieviškoji dorybė, kurios dėka tikime į Dievą ir visa, ką Jis mums yra apreiškęs ir ką šventoji Bažnyčia teikia mums tikėti, nes Dievas yra pati tiesa (1814). Viltis yra dieviškoji dorybė, kurios dėka trokštame ir iš Dievo laukiame Dangaus karalystės ir amžinojo gyvenimo kaip savo laimės, pasitikėdami Kristaus pažadais ir remdamiesi ne savo jėgomis, bet Šventosios Dvasios malonės pagalba (1817). Meilė yra dieviškoji dorybė, kurios dėka Dievą mylime labiau už viską vien dėl Jo paties, o savo artimą dėl Dievo meilės – kaip save pačius (1822).

Meilė gaivina ir įkvepia visas kitas dorybes meilės tarnystėje. Šventoji Dievo Dvasia savo galybe iškelia mūsų žmogiškąją galią tikėti, viltis ir mylėti iki antgamtinio tobulumo (1827, 1830), duodama mums tvarias, nuolatines dovanas ir nokindama mumyse vaisius, kurie yra amžinosios garbės pirmienos (1830, 1832).

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Jono 15, 9–10; Mato 22, 36–40; 1 Korintiečiams 13, 1–7

Klausimas dalijimuisi

- Pagalvokite apie dorybingai gyvenantį žmogų. Kokios jo dorybės yra akivaizdžios?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Dievo malonė plaukia iš bendro trijų Dieviškųjų Asmenų veikimo, tačiau kiekvienam Asmeniui priskiriame tam tikrus darbus, kad lengviau suprastume dieviškąjį veikimą. Sakome, kad Dievas Tėvas mus sukūrė, Jo Sūnus Jėzus mus atpirko, o Šventoji Dvasia mus pašventina. Iš Dievo buvimo mumyse kyla tam tikri padariniai, kuriuos vadiname dieviškosiomis dorybėmis: tikėjimu, viltimi ir meile. Taip galime tikėti Kristų kaip mūsų Gelbėtoją, viltis Dievo gailestingumo ir stengtis tarnauti vieni kitiems su meile, kylančia ne iš mūsų skurdžių širdžių, bet iš Dievo Širdies.

Švenčiausiosios Trejybės slėpinys yra krikščionių tikėjimo esmė (234–237). Mes išreiškiame savo tikėjimą į Švč. Trejybę, atlikdami kryžiaus ženklą, meldamiesi Apaštalų ir Nikėjos–Konstantinopolio tikėjimo išpažinimus. Mokymas apie Švč. Trejybę – vieną Dievą trijuose Dieviškuosiuose Asmenyse – parodo, kas mes esame kaip krikščionys. Pirmajame Jono laiške rašoma, kad Dievas yra meilė (1 Jn 4, 8, 16). Meilė apibūdina ne sustingusią tikrovę, bet dinamišką veikimą. Dieviškieji Asmenys myli vienas kitą su begaliniu ir astringu švelnumu (Jn 3, 35; 5, 20). Mumyse gyvenančios Šventosios Dvasios artumas įtraukia mus į pačią amžinų ir begalinių Asmenų meilės bendrystę.

Šventoji Dvasia, apšviesdama protą, padeda atskirti altruizmą nuo savanaudiškumo, gėrį nuo blogio, manipuliavimą nuo meilės darbų. Dvasia įjautrina mūsų gėrio ir blogio pojūčius ir stiprina valią pasirinkti gėrį, o blogį atmesti. Kristaus mirtis ant kryžiaus užantspauduoja Naująją Sandorą, suteikdama mums besąlyginį atleidimą, jei pripažįstame savo nuodėmes ir tai, kad mums reikia

Dievo atleidimo. Dangus ir atleidimas yra Dievo dovanos – Jo malonė: jų neįmanoma užsitarnauti ar nusipelnyti.

Jėzus mums liepia vieniems kitus mylėti taip, kaip Jis mus mylėjo. „Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“ (Jn 15, 13).

Jėzus mums dar primena: „Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai; jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (Jn 8, 31–32; taip pat plg. 17, 17; 18, 37).

Kristaus mokiniai žino, kad visa moralė labai glaudžiai susijusi su santykiais. Kaip Jėzaus mokiniai, gerbiame tiesą, kurią sužinome per Šventąjį Raštą ir šventąją Bažnyčios tradiciją. Mes, Dievo Apreiškimo apšviesti, tikime, kad žinome tiesą, kaip gyventi dorai, kaip elgtis vieniems su kitais.

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kaip Šventoji Dvasia apšvietė mano protą ir padėjo giliau suprasti gėrį ir blogį?
- Kokioje gyvenimo srityje man sunkiausia būti visiškai atviram sau? Kodėl? Ką turėčiau keisti?
- Apmąstykite vieną moralinę dorybę ir vieną dieviškąją. Kur jas matau savo gyvenime dabar ir praeityje? Kaip jos galėtų mane sustiprinti, kad įveikčiau sunkias moralines situacijas ar aplinkybes, verčiančias konfliktuoti su sąžine?

Gyventi Gerąją Naujieną

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliepsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma,

numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Dar kartą perskaitykite Katekizmo skirsnį apie dorybes (1803–1845 paragrafai). Pasirinkite vieną dorybę ir prašykite Šventosios Dvasios šią dorybę jumyse sustiprinti. Aprašykite savo žingsnius dienoraštyje arba pasidalykite su draugu, ką ketinate daryti, kad šią dorybę dažniau praktikuotumėte savo gyvenime.
- Pamąstykite apie Švč. Trejybę. Į kurią Švč. Trejybės Asmenį kreipiatės, kai jums linksma, kai patiriate sunkumus, esate sutrikęs arba kupinas ramybės? Kas jus traukia prie šio Švč. Trejybės Asmens? Aprašykite savo jausmus arba pasidalykite jais su draugu.
- Pamąstykite apie Švč. Trejybę ir dorybes. Nupieškite vaizdą, kuris iškyla jūsų mintyse. Pagalvokite, kaip tą vaizdinį išreikštumėte eilėmis, keramika ar fotografija.

Aukštyn širdis

3 psalmė (*skaitoma pakaitomis*)

1 grupė	Ai, VIEŠPATIE, kiek daug yra mano priešų!
Daug tų, kurie mane puola!
Apie mane daugelis sako:
„Dievas jo neišgelbės!“
2 grupė	Bet Tu, VIEŠPATIE, esi man skydas nuo pavojaus;
mano garbė – Tu pakeli mano galvą!
Šaukiuosi balsu VIEŠPATIES,
Jis išklauso mane nuo savo šventojo kalno.
1 grupė	Kai guluosi ilsėtis ir užmiegu,
atsibundu, nes visą naktį VIEŠPATS mane saugo.
Nebijau net dešimties tūkstančių priešų,

puolančių mane iš visų pusių.

2 grupė Ateik, VIEŠPATIE!
Išgelbėk mane, mano Dieve!

1 grupė Išgelbėjimas VIEŠPATIES valioj;
Tavo palaiminimas tebūna Tavo tautai!

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami *5-ąją temą Nuodėmė, gailestingumas ir moralinis solidarumas* bei Katekizmo 1846–1948 paragrafus.

5 TEMA

NUODĖMĖ, GAILESTINGUMAS IR MORALINIS SOLIDARUMAS

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Gyvojo vandens šaltinius“

Melskitės kartu

Brangus Jėzau,
Aplėbk mus savo meile ir gailestingumu.
Atverk mus Šventajai Dvasiai.
Išgydyk mūsų širdis, sužeistas nuodėmės.
Išgydyk tuos, kuriems nusidėjome.
Padėk mums matyti Tave visose seseryse ir broliuose.
Išmokyk mus mylėti taip, kaip myli Tu. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Jėzus davė mums du didžiuosius įsakymus: mylėti Dievą labiau už viską ir mylėti savo artimą kaip save patį (Mt 22, 37–40; plg. Įst 6, 4–5 ir Kun 19, 18). Suvokiant Dievą kaip mylinčią Asmenų bendruomenę lengviau suprasti, kad mes visi esame viena žmonių bendruomenė; kaip Bažnyčia mes esame Kristaus

Kūnas. Per Šventąją Dvasią Jėzus maloningai dalijasi su mumis dieviškuoju gyvenimu. Malonės dėka matome kitus kaip seseris ir brolius. Tad kaipgi mes drįstume nemylėti vienas kito?

Tėvo valiai paklūstanti Jėzaus meilė mums yra pavyzdys. Jo nuolankus klusnumas visiškai skiriasi nuo nuodėmingų nuostatų, žodžių ir veiksmų, kurie, atrodo, taip dažnai užvaldo mūsų širdis (1852–1853). Evangelija kalba apie Dievo gailestingumą, išlietą nusidėjėliams per Jėzų Kristų (1846). Tirdami savo žmogiškąją patirtį suvokiame, kad mums reikia Dievo atleidimo ir gailestingumo. Svarbiausia sąlyga sekti Jėzumi – prisipažinti nusidėjus ir reikalingam Dievo atleidimo. Evangelijoje pagal Matą (Mt 12, 31) įspėjama apie nuodėmę Šventajai Dvasiai, t. y. sąmoningą Dievo meilės ir gailestingumo atmetimą (1864).

Ką vadiname nuodėme? Nuodėmė yra Dievo, Aukščiausiosios Tikrovės, įžeidimas. Kaip atpažinti nuodėmę? Tai nusikaltimas tiesai, protui ir teisingai sąžinei. Nusidėdami nusigręžiame nuo Dievo meilės mums. Nuodėmė yra įsišaknijusi puikybėje. Mes paverčiame save teisingo elgesio pavyzdžiu. Nuodėmė mus pasmerkia atitolti nuo kitų ir nuo tiesos apie mūsų pačių prigimtį (1849–1850). Nuodėmė visuomet parodo, kad mūsų prigimtis pažeista (402–409).

Be gimtosios nuodėmės, Bažnyčia kitas nuodėmes skirsto į mirtinašias ir lengvasias. ***Mirtinoji nuodėmė, smarkiai pažeisdama Dievo Įstatymą, žmogaus širdyje naikina meilę; versdama rinktis gėrį, mažesnę už Dievą, nukreipia žmogų nuo Dievo, kuris yra jo galutinis tikslas ir palaima (1855).***

Mirtinosios nuodėmės padariniai yra tokie rimti (1861), jog reikia trijų sąlygų, kad taip sunkiai nusikalstume. Tai turi būti rimtas Dievo valios išniekinimas. Privalome aiškiai suprasti tai, ką darome, ir tam dideliame blogiui laisvai ir sąmoningai pritarti (1857–1860).

Lengvoji nuodėmė silpnina meilės dorybę (1863).

Lengvoji nuodėmė, nors ir nenutraukia meilės, ją užgauna ir sužeidžia (1855). Lengvoji nuodėmė nenutraukia mūsų ryšio su Dievu, bet susilpnina santykius su Juo ir su kitais (1863).

Kaip dorybės yra geri įpročiai, taip ydos – blogi įpročiai. Nesuvaldytas asmeninis nedorumas gali išaugti iki institucijų ir vyriausybių korupcijos (1869). Nuodėmingumas dažnai sukuria visuomenėje struktūras, tarnaujančias smurtui ir neteis्यbei.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Jono 4, 4–30

Klausimas dalijimuisi

- Ko galime pasimokyti apie „teisingus santykius“ iš Jėzaus bendravimo su samariete ir jos bendravimo su Jėzumi?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Nūdien Vakaruose kalbama apie stiprų visuomenės individualizmą. Mes tiek rūpinamės savo teisėmis, kad kai kuriais atvejais ginant šias teises nepaisoma sveiko proto ir trukdoma bendrajam gėriui. Asmens teisės svarbios, bet jas ginant negalima atmesti bendrojo gėrio.

Bendrasis gėris suvoktinas kaip „visuomeninio gyvenimo sąlygų visuma, leidžianti tiek grupėms, tiek paviniams asmenims geriau ir lengviau pasiekti tobulumą“ (Gaudium et spes 26 §1, plg. Gaudium et spes 74 §1). Jis apima tris esminius elementus (plg. 1906): pirmiausia tai pagarba asmeniui, kaip tokiam. <...> Antra: bendrasis gėris reikalauja socialinės gerovės ir visuomenės plėtojimosi. <...> Pagaliau bendrasis gėris apima taiką, tai yra teisingos tvarkos

tvarumą ir saugumą (1907–1909).

Žmogus iš Dievo gavo teises, kurias visuomenė turėtų saugoti ir ginti. Subsidiarumo principu nustatomos institucijos ir vyriausybės kišimosi į mūsų gyvenimą ribos **(1883–1885)**. Socialinės organizacijos turėtų atitikti teisingumo reikalavimus ir padėti skleisti bendrąjį gerį **(1888)**. Taigi Dievo ir artimo meilę galime įgyti tik per Dievo dovanojamą meilės malonę, kuri reikalauja gerbti visų žmonijos šeimos narių teises **(1889–1896)**. Šventajame Rašte ką tik skaitėme, kad Jėzus apsireiškė samarietei, svetimšalei moteriai. Moterys ir svetimšaliai buvo laikomi „žemesnio statuso“ žmonėmis, bet Jėzus suprato, kad Dievas nesumanė tokio dalyko kaip „žemesnis statusas“. Gerbti reikia visus (taip pat plg. Gal 3, 28).

Klausimas dalijimuisi

- Kada ir su kuo patyriau solidarumą?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Jėzus moko, kad artimo meilė yra neatsiejama nuo Dievo meilės. Savo prigimtimi esame socialios būtybės, todėl mums reikia pasikalbėti, dalytis gėrybėmis ir vieni kitiems tarnauti **(1877–1879)**. Mes kuriame ir palaikome bendruomenę, sekdami mylinčia Trejybės bendruomene. Šeima ir valstybė yra socialinio organizmo pavyzdžiai, kurie mums reikalingi, kad kaip žmonės tobulėtume ir skleistumės **(1882)**.

Valdžiai tenka svarbus vaidmuo laiduojant bendrąjį visuomenės gerį **(1897–1899)**. Kadangi visa valdžia iš esmės kyla iš Dievo, neteisingi įstatymai moraliai neįpareigoja **(1903)**. Politinė bendruomenė privalo didinti, saugoti ir ginti bendrąjį gerį. Mes turime moralinę priedermę ištraukti į savo bendruomenės visuomeninį gyvenimą, gindami ir remdami visų žmonių teises bei orumą, nugalėdami nuodėmingą nelygybę ir didindami tiek

socioekonomines, tiek dvasines gėrybes, būtinas mūsų, kaip žmonių, solidarumui (1905–1948).

Mes visi esame susiję ir vis labiau suprantame, kad mūsų pasaulis remiasi tarpusavio priklausomybe. Nūdien kalbame apie globalizaciją. Suvokiame, kad naudojamės tais pačiais vandens ir oro ištekliais. Žinome, kad jei Pietų Amerikoje bus sunaikinti atogrąžų miškai, kentės visas pasaulis. **Žmonijos, kaip lygaus prigimtinio kilnumo asmenis suburiančios šeimos, vienybė neatskiriama nuo visuotinio bendrojo gėrio <...>, [kuriam] visada rūpi asmenų pažanga (1911–1912).**

Visi mes esame pašaukti bendradarbiauti ir prisiimti atsakomybę už socialinę tvarką. Bendradarbiaujama pirmiausia prisiimant atsakomybę už savo gyvenimą: šeimą, darbą, ekologiją ir t. t. Be to, svarbu **aktyviai dalyvauti viešajame gyvenime. <...> Visų bendradarbiavimas didinant bendrąjį gėrį <...> neatsiejamas nuo nuolat atnaujinamo visuomenės narių atsivertimo. <...> Reikia rūpintis, kad klestėtų institucijos, gerinančios žmonių gyvenimo sąlygas (1915–1916).**

Būtinai turime nuolat stengtis suderinti žmonių teises su bendruoju gėriu. Asmeninis gėris turi būti nusakomas atsižvelgiant į bendrąjį visų gėrį, o bendrasis – atsižvelgiant į patį žmogų (1905).

Klausimas dalijimuisi

- Kaip aš prisidėjau prie bendrosios visuomenės gerovės?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Dažnai girdime žmones sakant: „Tai neteisinga.“ Daugelis mūsų esame patyrę neteisingą elgesį. Katekizme rašoma, kad yra trys būtini socialinio teisingumo aspektai: pagarba žmogaus asmeniui,

žmonių lygybei bei skirtumams ir solidarumui (1943–1948). Socialinis teisingumas – tai „teisingi santykiai“. Senajame Testamente tikriausiai nėra kitos tokios svarbios moralinės sąvokos kaip teisingumas. Nuolat girdime, kaip Dievas mus kviečia palaikyti teisingus santykius su Juo, kitais ir pasauliu. Matome ir Jėzų, visada kviečiantį kitus palaikyti teisingus santykius.

Socialinis teisingumas bus pasiektas tik tada, kai suprasime, jog kiekvienas žmogus turi prigimtines teises, ir suvoksime, kad tos teisės išplaukia iš jo, kaip asmens ir Dievo vaiko, kilnumo (1929–1931). Kaip Jėzaus mokiniai, privalome skirti ypatingą dėmesį orumui tų, kurie yra bejėgiškesni ar kitokie nei mes (1932–1933).

Skirtumai tarp žmonių atitinka Dievo planą. Šv. Kotryna Sienietė (*Dialogai* I, 7) rašo, kad Dievas jai kalbėjo: „Aš nedaliju visų dorybių vienodai kiekvienam. <...> Jų yra daug, ir aš vienas teikiu vienam, kitas kitam. <...> Vienam duodu meilę, kitam teisingumą; šitam nusižeminimą, anam gyvą tikėjimą. <...> Žmogaus gyvenimui reikalingas laikinąsias gėrybes aš paskirsčiau labai nevienodai nenorėdamas, kad kiekvienas turėtų visa, ko jam reikia, idant žmonėms neišvengiamai atsirastų progų vieni kitiems parodyti meilę. <...> Aš norėjau, kad jie būtų vieni kitiems reikalingi ir, kaip mano tarnai, dalytų iš manęs gautas malones ir dosnias dovanas“ (1937).

Mes žinome, kad yra ir *neteisingų nelygybių, kurios skaudina milijonus vyrų ir moterų. Jos atvirai prieštarauja Evangelijai* (1938) ir reikalauja iš mūsų stoti prieš neteisingas santvarkas, nuolat remiančias šias nelygybes (1939). Pavyzdžiui, daugelis šalių uždraudė prekiauti su Pietų Afrika rasinės segregacijos metu ir taip padėjo sugriauti šią neteisingą santvarką.

Galiausiai tikram socialiniam teisingumui reikia solidarumo –

gebėjimo gyventi ir dirbti kartu bendradarbiaujant.

Socialines ir ekonomines problemas galima išspręsti tik padedant įvairioms solidarumo formoms: vargšų tarpusavio solidarumu, turtingųjų ir beturčių, darbininkų tarpusavio, darbdavių ir samdomų darbuotojų solidarumu, nacijų ir tautų solidarumu. Tarpautinis solidarumas yra moralinės tvarkos reikalavimas. Nuo jo iš dalies priklauso ir pasaulio taika (1941).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kada aš kovojau, kad gyvenčiau palaikydamas „teisingus santykius“? Koks vaidmuo šioje kovoje teko mano tikėjimui?
- Kaip patyriau solidarumą savo darbovietėje, kaimynystėje, parapijoje?
- Kokius pirmuosius žingsnius galiu žengti solidarumo link šiose vietose?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksmą, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksmą, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Pasiryžkite dalyvauti visuomenės gyvenime. Pavyzdžiui, jei nesate užsiregistravęs balsuoti, užsiregistruokite. Jei nesidomite vietos politikos reikalais, susipažinkite su jais. Parašykite laišką vietos atstovui ar parlamentarui bendrajam gèriui svarbiu klausimu.
- Pasirinkite sritį, kurioje labai reikia jūsus vietos

bendruomenei ar pasaulio bendruomenei solidarumo. Grupėje išsirinkite vieną iš pasidalijimų Gerąja Naujiena, kuris padėtų palaikyti ir stiprinti šią sritį.

- Grupėje nuspręskite, kaip galite labiau vienyti su žmonėmis iš kitos šalies. Melskitės už tuos žmones ir pradėkite su jais bendrauti dalydamiesi savo bendrais rūpesčiais.

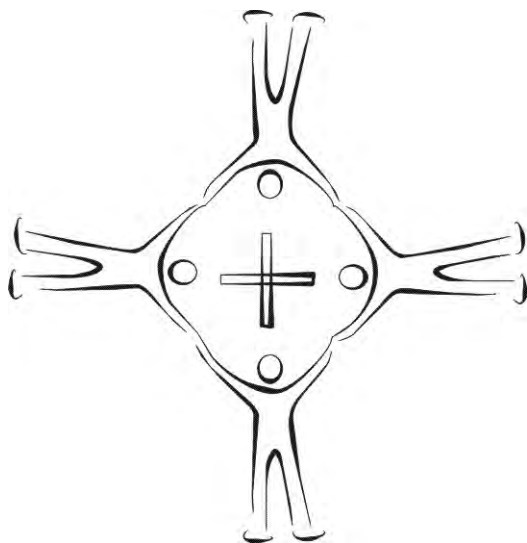
Aukštyn širdis

Spontaniškai melskitės kartu

Pabaigoje susikabinkite rankomis ir melskitės „Tėve mūsų“ atsimindami, kad mūsų pasaulis yra pašauktas būti žmonių bendruomene kartu su Dievu, mūsų Tėvu.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgildendami *6-ąją temą Dorinis įstatymas, malonė ir Bažnyčia* bei Katekizmo 1949–2051 paragrafus.

6 TEMA

DORINIS ĮSTATYMAS, MALONĖ IR BAŽNYČIA

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios Katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„O, ateik“

Pakvieskite vieną žmogų garsiai perskaityti psalmę 119, 33–40.

Melskitės kartu

Viešpatie Jėzau Kristau,

Tu pažadėjai būti tarp mūsų,
kada tik susirinksime Tavo vardu.

Dabar mes susirenkame

ir prašome Tave visados pasilikti su mumis.

Dėkojame už Tavo Šventosios Dvasios, gyvenančios mummyse,
dovaną.

Pripildyk mus tikėjimu,

išliek viltį į mūsų širdis

ir padėk mums Tave mylėti.

Mus, patekusius į Tavo dieviško gyvenimo dinamizmą,

padaryk savo amžinojo plano jėgos ir ramybės dalininkais. Amen.

Pasidalijimas Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Dorinis įstatymas yra Dievo kūrinys. Jis mus moko gyvenimo taisyklių, kurios nuves mus į Dievo pažadėtą laimę (1950). Jėzus mums sako, kad Jis yra kelias, tiesa ir gyvenimas (Jn 14, 6). Jei seksime Jėzaus pavyzdžiu, gyvensime dorą gyvenimą.

Savo enciklikoje *Veritatis Splendor* popiežius Jonas Paulius II primena, kad Dievas mus sukūrė su įgimtu gėrio troškimu. Šis **prigimtinio įstatymo** gerų polinkių rinkinys yra **įrašytas ir tarytum įrėžtas kiekvieno žmogaus sieloje (1954)**. Šv. Tomas Akvinitis kalba apie prigimtinių įstatymą, įrašytą mūsų širdyse. „**Prigimtinis įstatymas yra ne kas kita kaip Dievo mums duota proto šviesa; jos padedami, mes sužinome, ką reikia daryti ir ko vengti. Tą šviesą, arba tą įstatymą, Dievas suteikė mus kurdamas**“ (šv. Tomas Akvinitis, *Dec. praec.* I) (1955).

Prigimtinis įstatymas yra mūsų, kaip laisvų žmonių, teisių ir atsakomybių pagrindas. Todėl esminis sutarimas dėl etinių principų, tokių kaip pagarba vienas kito gyvybei, nuosavybei ir geram vardui, kyla natūraliai, kai tik žmonės priima save kaip protingas būtybes. Šias pagrindines moralines vertybes dažnai išreiškia įvairios religinės tradicijos ir bendrai priima visa žmonija. Jos esminės, kad galėtume gyventi visuomenėje. Pati Biblija mini šią realybę kaip Dievo kūrinį (Rom 1, 20; 2, 14) (1954).

Prigimtinis įstatymas suteikia tvirtą ir nekintantį pamatą, ant jo mes statome dorinių ir etinių taisyklių struktūrą, kuri padaro įmanomą mūsų gyvenimą bendruomenėje. Tai pagrindas, kuriuo remiasi mūsų civilinė teisė ir kuris yra apreiškštas Senajame ir Naujajame Testamenteose Dievo mums duotais įsakymais (1950–1960).

Senasis Įstatymas yra pirmasis apreiškštojo Įstatymo etapas. Jo dorovinių nuostatų santrauka yra Dešimt įsakymų (1962).

Senajo Testamento Įstatymas yra pasirengimas Evangelijai, Naujajam Įstatymui, kuris pas mums duotas per tikėjimą į Jėzų Kristų.

Naujasis, arba Evangelijos, Įstatymas yra išbaigtas dieviškasis – prigimtinis ir apreikštasis – Įstatymas čia žemėje.

Tai Kristaus kūrinys, pirmiausia paskelbtas Kalno pamoksle (1965). Naujajame Įstatyme, be įsakymų, yra ir *Evangelijos patarimų*: tai neturtas, skaistumas ir klusnumas, kurie labai aiškiai parodo Dievo Įstatymo ir Dievo malonės ryšį (1973–1986). Tai meilės, laisvės ir malonės įstatymas (1972).

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Kol 1, 2b–6a

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kada aš nusižengiau moraliai? Kaip tai vertinu prigimtinio įstatymo kontekste? Ar žinojau Dievą esant šalia, kai taip elgiausi?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Dažnai giesmė „Nuostabi malonė“ yra giedama nesuvokiant jos reikšmės gelmių. Iš katalikiškos perspektyvos malonė paliečia visą mūsų gyvenimą žemėje. Malonė įgalina mus savo žemiškame gyvenime patirti Dievo palankumą ir atleidimą, Dievo galią ir artumą. Malonė yra nuoširdžiai asmeniška: tiktai vienas Dievas mus išgelbėjo ir išlaisvino, surado ir padarė, kad regėtume. Nuostabi tikrovė – tai faktas, kad iš begalinio Dievo dosnumo ir gerumo mums duota tapti dieviškosios prigimties, paties Dievo būties dalininkais (2 Pt 1, 4).

Malonė yra laisva ir nepelnyta Dievo pagalba. Šiuo žodžiu paprastai nusakome pašvenčiamąją dovaną, kuri parengia mus

Dievo Dvasios, suteiktos per krikštą, buvimui mumyse. Krikštas mus artimai suvienija su Švenčiausiąja Trejybe ir įgalina mus Dievą vadinti savo Tėvu. Taigi malonė yra krikščionio dorinio gyvenimo pamatas. Jis padeda mums įveikti žaizdas, atsiveriančias tuomet, kai susitelkiame vien tik į troškimus ir poreikius, kurie mūsų žmogišku supratimu yra labai svarbūs. Malonės veikimu mūsų protai ir širdys įjautrinami, kad pradėtume atsiversti, nugalėdami savo nenorą keistis, pasirinkdami kelią augti Dvasioje.

Per malonę galime nususukti nuo išankstinių nusistatymų ir savanaudiškumo. Malonė mums suteikia jėgų „numirti sau“ ir „atsisakyti gyvenimo sau“, kai priimame sunkius sprendimus, kurie teigiamai paveiks kitus ir visuomenę. Visi krikščionys turi pareigą skelbti Gerąją Naujieną apie Dievo malonę juose. Savo žodžiu ir pavyzdžiu mes kviečiame kitus pažinti ir dalytis nuostabiomis besąlyginės asmeninės Dievo meilės dovanomis. Mums primenama: **Jame, Atpirkėjuje ir Išganytojuje, buvo visu pirmykščiu grožiu atstatytas ir Dievo malone sutaurintas Dievo paveikslas, kurį žmoguje buvo sudarkiusi pirmoji nuodėmė (1701)**. Malonė yra antgamtiška, pranokstanti mūsų žmogiškas proto galias ir valios jėgas, dovana pačia didingiausia šio žodžio prasme (1996–1999). Malonė nusako Dievo ir mūsų santykį, kuriame Dievo meilė patraukia mus žengti į naują gyvenimą, kupiną dosnumo ir teisingumo.

Bažnyčia tradiciškai išskyrė dvi pagrindines malonės rūšis: padedamąją (aktualią) ir pašvenčiamąją. Padedamoji malonė išryškėja tais momentais, kai Dievas įsiterpia į mūsų gyvenimus, kad paskatintų ar padėtų mums sparčiau augti šventume: pavyzdžiui, kai jaučiame savyje paraginimą būti dosniais, aplankyti Švenčiausiąjį Sakramentą ar atnešti karšto maisto ligoniui. Dievo malonė parengia mūsų širdis Jį priimti. Mes galime laisvai priimti šią nuostabią dovaną, nes Dievas neverčia ką nors daryti ir nemanipuliuoja mumis.

Per išliekamąją pašvenčiamosios malonės dovaną Dievas įgalina mus savo požiūriuose, žodžiuose ir veiksmuose kasdien gyventi Jo meile. Dievas yra mumyse ir daro mūsų meilę kupiną susitaikinimo ir vaisingą. Šitaip tėvai po sunkios darbo dienos grįžta kiekvieną vakarą namo ir iš meilės ruošia valgį šeimynai. Nors veikianti malonė mums užtikrina Dievo meilės artumą, mes labiau pasikliaujame savo tikėjimu nei savo jausmais (2000–2005).

Ar yra mums koks nors geresnis pavyzdys nei Marija? Ji pasitikėjo Dievu net susidūrusi su baime ir nežinia (žr. Lk 1, 26–38). Dievas girdi mūsų maldas ir, atsakydamas į mūsų maldingus prašymus, dažnai gali suteikti malonių bei palaiminimų, tačiau visų mūsų nuopelnų šaltinis Dievo akyse yra meilė Jėzui (2006–2011).

Šventosios Dvasios malonė teikia Dievo teisumą. Tikėjimu ir Krikštu mus vienydama su Kristaus kančia ir Prisikėlimu, Dvasia leidžia mums būti Jo gyvenimo dalininkais (2017).

Pirmasis Šventosios Dvasios darbas aiškiai atsiskleidžia per tai, kad atsiverčiame iš nuodėmės ir atsigrežiamo į Dievą. Kristaus auka ant kryžiaus mus nuteisino ir leido Dievo malonei bendradarbiauti su žmogaus laisve. Kristaus Dvasia padaro mus šventus ir parengia amžinajam gyvenimui, pažadėtam ištikimiems Kristaus sekėjams (1994–1995).

Klausimas pasidalijimui

- Kaip pasireiškia Dievo malonės nepaprastumas mano gyvenime?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Visi yra pašaukti į šventumą. Dvasinis tobulėjimas mus atveda į vis artimesnę ryšį su Jėzumi. Dievo malonė dažnai veikia per kančią ir pasiaukojimą, kad atverstų mūsų širdis ir pakviestų arčiau savęs. Mes, nusidėjėliai, laukiame Dievo gailestingumo,

o bandydami kiekvieną dieną klausytis Dievo balso ir vykdyti Jo valią, galime tikėtis begalinio džiaugsmo danguje (2018–2029).

Paguoda yra sužinoti, kad Bažnyčia užtikrina **pagrindines žmogaus teises ir sielų išganymą (2032)**.

Paulius, rašydamas Timotiejui, priminė, kaip „reikia elgtis Dievo namuose, kurie yra gyvojo Dievo Bažnyčia, tiesos šulas ir atrama“ (1 Tim 3, 15). Mes privalome klausytis Viešpaties balso per katechezes, pamokslus, girdime jį doriniame Bažnyčios mokyme, ypač kai Bažnyčia kalba su neklystančia valdžia. Jėzaus amžininkai stebėjosi Jam kalbant su galia, Kristus ir dabar byloja savo Bažnyčiai tokiu pat būdu. **[Kristaus valdžia] pareina nuo neklaidingumo charizmos (2035)**.

Kai įsiklausome, kad išgirstume, ką Kristus mums kalba per Bažnyčios mokymą, mes vis giliau ją pamilstame. Ji mums byloja su motinišku rūpesčiu ir lenkia mus į maldos ir gerų darbų gyvenimą, paskirtą Dievui ir artimui.

Doras gyvenimas yra dvasinė liturgija. Krikščionių elgesį brandina liturgijos ir sakramentų šventimas (2047).

Įsipareigodami gyventi šventai, mes paskatiname kitus tikėti į Kristų ir mylėti taip, kaip mes esame mylimi (2030–2051).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kokiais būdais Šventoji Dvasia nušviečia mano protą ir padeda giliau suprasti gėrį ir blogį? Kokia Šventosios Dvasios dovana šiame supratime man gelbsti? Ar yra koks nors konkretus gėris, kurį įgyvendinti mane kviečia Dievas, ar konkretus blogis, kurio Dievas mane ragina vengti?

Gyventi Gerąją Naująją

Remdamiesi grupės pasidalijimu numatykite, kaip atsiliepsite į tai veiksmu (bendruomeniškai ar asmeniškai). Tai svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti.

Kai renkatės asmenišką veiksmą, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendrą veiksmą, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Šie pasiūlymai yra antriniai:

- Paprašyk Dievo pagalbos įžvelgti nuostatas, kurios galbūt trukdo malonei veikti tavo gyvenime.
- Skirk penkias ar dešimt minučių peržvelgti savo dieną Dievo malonės šviesoje.
- Perskaityk ir apmąstyk Jono Pauliaus II encikliką Veritatis Splendor (ją gali rasti knygynuose arba internete adresu www.katalikai.lt). Užsirašyk tau reikšmingas mintis. Pasidalyk jomis su kitu žmogumi.

Aukštyn širdis

Pabūk tyloje ir įsivardyk savo gyvenimo sritį, kurioje tau reikia įkvėpimo, padrąsinimo ir malonės.

Tyloje melskimės, kad Dievo Dvasia mus įkvėptų ir padrąsintų per malonę pažinti ir užbaigti Viešpaties Jėzaus darbą mūsų kasdieniame gyvenime.

Ilgesio psalmė

- 1 grupė Mano dvasia alksta Tavo meilės,
o Dieviškasis širdžių Mylimasis,
aš ilgiuosi Tavo artumo
ir džiugesio Tavo ramybe.
- 2 grupė Išmokyk mus, ką reiškia mylėti, o Dieve.
Parodyk mums visiems, ką meilė apima,
Savęs meilė, kitų meilė, meilė visko žemėje,
Meilė visko, ką Tu pats myli.
- 1 grupė Pamokyk mus, kad visa Tavo kūrinija yra šventa
ir kad visą ją Tu myli.

Dažnai mums primink, kad mylėti kitą –
tai tiesiog kitas būdas mylėti Tave.

2 grupė Laimink visus, kuriuos mes mylime, o Dieve,
ir padėk mums mylėti visus, kuriuos Tu myli –
vargšus, benamius, bedarbius,
kitokius nei mes.

1 grupė Pažadink mus šią akimirką,
kad pamatytume aplink save kenčiančius.
Jei mylime Tave, tai padėsime tiems, kuriems
skauda,
nes pajusime Tave prisiliečiant prie mūsų širdžių.

2 grupė Paskatink mus dėl jų darbuotis,
Tegul mūsų meilė skleidžia gerumą.
Mylėk tuos, kuriuos mes mylime, brangus Dieve,
ir padėk mums mylėti tuos, kuriuos Tu myli.

Visi Mylėk visus, kuriuos mes mylime, brangus Dieve, ir
padėk mums mylėti visus, kuriuos Tu myli. Amen.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami
ir nagrinėdami *7-ąją temą Dievo meilė* bei Katekizmo
paragrafus nuo 2052 iki 2195.

7 TEMA DIEVO MEILĖ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Beribė meilė“

Melskitės kartu

Dieve, šiandien sunku ištikimai laikytis Tavo įsakymų. Tu iš mūsų prašai tiek mažai, ir visa, ko prašai, yra mūsų labui. Tai kodėl, o Dieve, mes taip nesiryžtame Tau džiaugsmingai giedoti, Tave garbinti ir šlovinti, nors esi to vertas? Kodėl mes užsidegę ir uoliai nedarome viso to, ką mums primeni daryti?

Įliek į mano širdį, o Dieve,
 ugningą Jeremijo uolumą,
 Rūtos ir Rebekos tikėjimą,
 Pranciškaus Asyžiečio įkarštį.

Pakelk mano snaudžiančią sielą,
 kad ji užgiedotų meilės ir atsidavimo giesmę,
 svaigdama iš džiaugsmo ir Tavęs troškimo,
 mano dieviškasis ir mylintis Drauge.

Tegul mano širdis dega kaip Mozės širdis
 dėl visų Tavo vaikų, prislėgtų vergijos,
 dėl visų, kurie patiria kietą priespaudos jungą
 ar kenčia atstumti svetimoje šalyje.

Tegul aš, kaip ir Tavo Sūnus Jėzus,
sudegsiu iš uolumo dėl Tavęs, Mylimas Tėve,
dėl gyvenimo, teisingumo ir taikos,
dėl visų, kuriuos pažįstu tikėjimu.
O Dieve, pripildyk mane uolumo.

Pagal *Prayers of a Planetary Pilgrim*, Edward Hays

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Trys pirmieji įsakymai iš Dekalogo – Dešimties Dievo įsakymų Pirmasis įsakymas: aš esu Viešpats, tavo Dievas. Neturėk kitų dievų, tik mane vieną.

Antrasis įsakymas: netark Dievo vardo be reikalo.

Trečiasis įsakymas: švęsk Viešpaties dieną.

Dešimt Dievo įsakymų pilnutinę prasmę įgyja Naujojoje Sandoroje. Trys pirmieji įsakymai kalba apie Dievo meilę ir mūsų atsaką į ją.

Tolesniame Evangelijos pasakojime Jėzus, atsakydamas turtingam jaunuoliui, pripažįsta Dešimties Dievo įsakymų svarbą ir toliau atskleidžia, ko įsakymais reikalaujama. Įsakymų negalima atskirti nuo Evangelijos patarimų laikytis neturto, skaistumo ir klusnumo. Jų laikytis yra pašaukti visi krikščionys **(2053–2054)**.

Iš Jėzaus pažado mes žinome, kad tik Šventosios Dvasios galia pajėgiami įveikti šiuos turtingam jaunuoliui mestus iššūkius. Ką Dievas įsako, tai tampa įmanu per Dievo malonę **(2082)**.

Dar kartą apmąstykite turtingojo jaunuolio istoriją.

Šventasis Raštas
Žodžio apmąstymas
Mato 19, 16–21

Klausimas dalijimuisi

- Kaip Dievo malonė man padėjo vykdyti vieną iš įsakymų?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

**„Pirmasis yra tikėjimo, vilties ir meilės įsakymas“ (2086).
Pirmu įsakymu reikalaujama stiprinti savo tikėjimą,
sumaniai ir budriai jį saugoti ir atmesti visa, kas jam
priešinga (2088).**

Negalime priimti Jėzaus mokymo ir Bažnyčios moralinio mokymo, neturėdami tikėjimo dovanos. Gyvenimas be tikėjimo neturi prasmės. Tikėjimas yra malonė. „Nors ir pripažįstame, kad Dievo malonė slėpingai veikia mūsų gyvenime, žmonės per dažnai šia malone piktinasi. Jie atsisako keistis ir atgailauti“ (USCCB, *Go and Make Disciples*, p. 4).

Gyvename sekuliarioje epochoje, tad labiau nei kada nors privalu asmeniškai įsipareigoti ugdytis tikėjimą. Šiandien žmonės „nebepaveldi“ tikėjimo, kaip kad būdavo praeityje. Anksčiau visi, gimę katalikų šeimose, katalikų aplinkoje ar priklausantys tam tikroms tautinėms grupėms, paveldėdavo tikėjimą. Šiandien taip gali ir neįvykti. Kiek iš mūsų draugų ar šeimos narių gimė katalikų tikėjimo aplinkoje, bet daugiau jo nepraktikuoja? Jonas Paulius II nuolat kvietė į naująją evangelizaciją. JAV vyskupai dokumente *Go and Make Disciples* prašo, kad „mūsų katalikai būtų užsidegę troškimu pilnutinai išgyventi savo tikėjimą ir laisvai juo dalytis su kitais“ (p. 22).

Vienas pagrindinių būdų užsidegti tikėjimu yra malda. **Tikėjimo, vilties ir meilės aktai, kurių reikalaujama pirmuoju įsakymu,**

atbaigiami malda. Mes garbiname Dievą, kai šlovinimo ir dėkojimo, užtarimo ir prašymo malda keliame į Jį dvasią. <...> „Reikia visuomet melstis ir nepaliauti“ (Lk 18, 1) (2098).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Ar lengvai priimu tikėjimo dovaną? Kokie dalykai gyvenime man yra aukščiau Dievo?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Antrasis įsakymas mus moko gerbti Dievo vardą (2142). Pagarba Dievo vardui išreiškia ne tik pagarbą Dievui, bet ir visai šventai tikrovei (2144). Mes esame pašaukti ne vien gerbti Dievo vardą, bet ir gerbti vieni kitų vardus. Dievas kiekvieną šaukia jo vardu. Kiekvieno žmogaus vardas yra šventas. Vardas yra tarytum asmens atvaizdas (2158).

Klausimas dalijimuisi

- Kaip nūdienos pasaulyje Dievo vardas yra tariamas be reikalo?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Trečiuoju įsakymu reikalaujama švęsti šabą (2168). Vienas iš konkrečių būdų, kuriuo mes, katalikai, laikomės šabo, – parapijos bendruomenės susirinkimas švęsti Eucharistijos. Iš tiesų eucharistinis Kristaus prisikėlimo šventimas Viešpaties dieną yra Bažnyčios gyvenimo esmė. Dalyvavimas sekmadienio šv. Mišiose **atitinka prigimtimi žmogaus širdyje įrašytą moralinę nuostatą išoriškai, viešai ir reguliariai garbinti Dievą (2176).**

Dalyvavimas bendrai švenčiamoje sekmadienio Eucharistijoje yra

priemonė mums visiems liudyti savo bendruomenei tikėjimą, viltį ir meilę, taip pat būti bendrystėje su Triasmeniu Dievu – Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia **(2182)**.

Dalyvaudami šv. Mišiose ne tik šloviname Dievą, bet ir stipriname seserų ir brolių tikėjimą. Įsivaizduokite, kad sekmadienio rytą atėję į bažnyčią ten randate tik keletą pavienių maldininkų. Priklausydami didelei gyvai tikinčiųjų bendruomenei, vieni kitiems liudijame tikėjimą ir taip vis labiau ugdomės visas krikščioniškas dorybes.

Trečiasis įsakymas taip pat reikalauja, kad stebėtume, kaip leidžiame savo laiką. Ar mūsų gyvenimo ritme dera darbas ir poilsis? Ar tikrai sekmadienį laikome poilsio laiku? Ar jis mums tampa „Viešpaties diena“? Jei negalime sekmadienį ilsėtis dėl darbo grafiko, ar pasiilsime kitą savaitės dieną? **Viešpats dienos įsteigimu leista visiems pailsėti ir turėti pakankamai laisvalaikio savo šeimos, kultūriniam, visuomeniniam ir religiniam gyvenimui (2184).**

Trys pirmieji iš Dešimties Dievo įsakymų pabrėžia tikėjimą, Dievo meilę mums ir mūsų atsaką į tą meilę. Mūsų gyvenime niekas negali būti svarbiau už Dievą. Kokiu vardu mes vadiname Dievą? Kokiais vardais vadiname vieni kitus? Šie klausimai mums yra iššūkiai. Mums reikia pusiausvyros – tarp darbo ir laisvalaikio, tarp savarankiškumo ir priklausymo ir t. t. Vis dėlto yra dar svarbesnis klausimas – kaip neišsibarstyti gyvenimo pramogų sukuryje, kaip išlaikyti tikslą, kad ir kas mus plėštų nuo mūsų dvasios esmės, kaip Dievą laikyti aukščiau visko.

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kaip švenčiu Viešpaties dieną?
- Ką darysiu, kad kelias kitas savaites išlaikyčiau didesnę pusiausvyrą tarp darbo ir poilsio, tarp veiklos ir buvimo?

Gyventi Gerą Naujieną

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmų atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdyma.

Pasiūlymai

- Melsk sustiprinti tavo ir kurio nors kito žmogaus tikėjimą.
- Jei esi įpratęs užgauliai ar tuščiai minėti Dievo vardą, paprašyk ko nors tave vis išpėti, galėtum išguiti šį įprotį.
- Apgalvok, kaip leidi sekmadienius. Kažkiek laiko skirk malda, sekmadienio liturgijai, poilsiui ir pagalbai tam, kuriam to reikia.

Aukštyn širdis

Su tikėjimu kalbėkite JAV vyskupų malda, kuri užbaigia dokumentą Go and Make Disciples.

Meldžiame, kad katalikai būtų užsidegę troškimu pilnatviškai išgyventi savo tikėjimą ir laisvai juo dalytis su kitais. Tegul jų užsidegimas dalytis tikėjimu perkeičia mūsų tautą ir drauge su misionierišku atsidavimu perkeičia net visą pasaulį. Prašome Tave, Dieve, atverti visų katalikų širdis, kad jie išvelgtų Evangelijos reikalingumą kiekvieno žmogaus gyvenime, mūsų tautoje ir mūsų planetoje.

Prašome Tave, Marija, per kurią Jėzus atėjo į mūsų pasaulį, vesti mus, kai stengiamės parodyti Jėzų gyvenantiems mūsų krašte. Tegul Tavo malda mums padeda įgyti Tavo drąsos ir ištikimybės. Drąsa ir ištikimybė mums tevadovauja, kai norime sekti Tavo

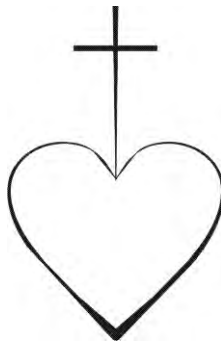
mokinyste, atsigrežti į Jėzų, mylėti Dievą ir visus žmones kaip ir Tu. Marija, Tavo liudyta atjauta teviešpatauja ir mūsų širdyse.

Taip pat meldžiame, kad visų katalikų, kaip ir Velykų rytą į Emausą ėjusių mokinių, širdys degtų Jėzaus artumu. Kaip tie du mokiniai keliaudami jautė Jėzų esant šalia, taip ir mes prašome, kad evangelizavimo tarnystė pagelbėtų tikintiesiems iš naujo pajusti Jėzaus artumą ir taip padėti kitiems atrasti Jo maloningą buvimą drauge.

Meldžiame, kad Jėzaus mumyse per Šventąją Dvasią uždegta ugnis paskatintų vis daugiau mūsų krašto žmonių tapti mokiniais pagal Kristaus, mūsų Išganytojo, atvaizdą.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvilvendami 8-ąją temą **Šeima** bei Katekizmo 2196–2257 paragrafus.

8 TEMA ŠEIMA

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Ramybė tau, Jeruzale“

Melskitės pastraipas skaitydami pakaitomis

- 1 Eime, skubėkime arčiau Dievo, kuris mus sukūrė,
mylėkime Dievą, kuris mus maitina.
O Dieve, suteik mums atjaučiančias širdis, kad būtume
rūpestingi kaip Tu,
ir įsiklausančias širdis, kad išgirstume apie Tavo meilę.
- 2 O kad vis labiau pasitikėtume Tavimi
ir vieni kitais, kad taip atsiskleistume, kas esame.
Juk Tavo Geroji Naujiena mus gausiai maitina
ir dalijantis Tavo Dvasia skleidžiasi vis labiau.
- 3 Mes išgirdome Tavo balsą tūkstančiais skirtingų būdų
ir patyrėme Tavo meilę per tuos, kurie mus myli.
Suteik drąsos mylėti Tavo mums duota meile
ir nešti Tavo ramybę jos trokštantiems.
- 4 Yra tokių, brangus Dieve, kurie visiškai nepažįsta Tavo
meilės.
Yra tokių, kuriems niekas neparodo tiek meilės,
kad užpildytų jų tuštumą.
Ar manyje tuštuma? Ar turiu ganėtinai meilės,
kad ja pasidalyčiau?

(Trumpai apmąstykite.)

- 5 Yra tokių, kuriems alkis yra toks pat įprastas kaip mums
maistas
ar vieta galvai priglausti.
Kartais jie atrodo atskirti nuo visų mūsų.
Su kuo man dalytis, mano Dieve? (*Pauzė*)
- 6 Ar aš galiu padėti užpildyti tuštumą
tų, kurie trokšta būti išklaustyti
ar pajusti savo šeimos meilę? (*Pauzė*)
- 7 Ar aš galiu suteikti bent trupinėlį ramybės
tėvams, nerimaujantiems, besisielojantiems dėl savo
vaikų,
dėl jų gerovės, dėl jų sveikatos, dėl jų ateities,
dėl jų gyvenimo su Tavimi, o Dieve? (*Pauzė*)
- 8 Ar galiu prisiimti skausmą
visų kenčiančių mūsų pasaulyje dėl atmetimo? (*Pauzė*)

Visi Tavyje, o Dieve, visa tai įmanoma.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Ketvirtasis įsakymas: gerbk savo tėvą ir motiną.

Kaip matėme, trijuose pirmuosiuose įsakymuose kalbama apie Dievo meilę. Kiti septyni yra susiję su artimo meile. Moraliniai žmogiškosios prigimties reikalavimai tapo aiškesni juos apreiškus Dievo Įstatymu – Dekalogu (2070). Dievo įsakymai nurodo objektyvius būdus, kaip mes galime išreikšti pagarbą žmogaus gyvybei ir geram vardui, taip pat sutuoktiniui ir nuosavybei.

Ketvirtuoju įsakymu esame mokomi, kaip turėtume bendrauti su šeima. Įsakymas „Gerbk savo tėvą ir motiną“ (Iš 20, 12; Įst 5, 16) skirtas ir vaikams, ir suaugusiesiems. Jis nusako ir tai, kokius tarpusavio santykius turėtų palaikyti visi šeimos nariai **(2197–2198)**.

Trisdešimt metų Jėzus nugyveno šeimos aplinkoje, per tą laiką mokėsi mylėti, įsipareigoti ir gerbti. Marija ir Juozapas Jį mylėjo ir mokė; Jėzus juos savo ruožtu mylėjo bei gerbė ir augo „išmintimi ir malone“.

Tolesnis Evangelijos pasakojimas mums primena apie šeimose pasitaikančius nesusipratimus ir nesusikalbėjimus. Jėzus darė tai, ką žinojo esant teisinga, ir vis dėlto Marija su Juozapu buvo teisėtai susirūpinę dėl Jo saugumo.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Luko 2, 41–52

Klausimas dalijimuisi

- Kada tarp manęs ir mano šeimos ar bendruomenės nario kilo nesusipratimas ir kaip aš jį išsprendžiau?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Krikščionių šeima dažnai vadinama *namų Bažnyčia*.

Tai paprasčiausiai reiškia, kad kaip šeima mes esame dviejų ar daugiau asmenų bendrystė, *privilegijuota* tikėjimo, vilties ir meilės *bendruomenė* (2204–2206). Šeima yra svarbiausias visuomenės vienetas ir vykdo savo pašaukimą būti namų Bažnyčia per įsipareigojamą meilę ir maldą. Kaip šeima mes esame pašaukti nesavanaudiškai, rūpestingai ir supratingai vieni kitus mylėti, atleisti skriaudas ir drauge darniai gyventi ir dirbti.

Kartais šeima yra vyras, žmona ir vaikai, kartais vieniša mama ar vienišas tėtis ir vaikas, kartais – vienas asmuo su artimaisiais. Mūsų šeima gali būti suskilusi. Šeimoje tikriausiai patiriama giliausia meilė, drauge ir didžiausias skausmas, kai sulaužomos priesaikos ir meilė subyra. Kad ir kokia mūsų situacija, visi esame pašaukti gyventi darnoje ir mylėti.

Tėvai turi pareigą mylėti ir gerbti **savo vaikus kaip Dievo vaikus ir <...> kaip žmones (2222)** bei tenkinti jų kūno ir dvasios reikmes, taip pat padėti išsimokslinti **(2228)**. Nūdien pastebėjome, kad labai padaugėjo vaikų išnaudojimo ir nepriežiūros, net atsisakymo atvejų. Būtina vaikus gerbti ir jais rūpintis, ginti jų teises.

Šeima yra ne izoliuotas vienetas, o visuomenės dalis, jos užduotis – perkeisti pasaulį. Gimtieji namai yra natūrali aplinka parengti žmogų visuomeniniam solidarumui ir atsakomybei **(2224)**.

Pasaulis perkeičiamas <...> ramiuose viso gyvenimo namuose – šeimoje. Tai įvyksta, kai tik žmonės suvokia, kad tikroji meilės prasmė yra ne noras valdyti, išnaudoti ir turėti. Jos esmė atsiskleidžia per tarnystę, dosnumą, auką, pasiryžimą keistis ir troškimą, kad kiti būtų palaiminti ir priartėtų prie Dievo. Kai iš savo namų ramybės ir vienumos žmonės išeis tikros meilės paliesti ir atnaujinti, meilės, kuri mus pašventina ir padeda rasti kelią į dangų, tada mūsų kraštą ir mūsų žmones lydės palaima, ir mes turėsime stiprybės drąsiai sutikti visa, kas tik mūsų laukia.

Alfred Delp SJ, *Apie Elzbietą Vengrę*, nežinomas šaltinis

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kokių išbandymų patiriu bendraudamas su vaikais ir paaugliais? Kokie tikėjimo dalykai man padeda šiose situacijose?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Ketvirtu įsakymu primenamos jau suaugusiems vaikams jų pareigas tėvams. <...> jie privalo padėti tėvams materialiai ir moraliai, kai juos ištinka senatvė, liga, vienatvė ir vargas (2218). Įžengėme į naują istorijos laikotarpį, kai žmonės gyvena ilgiau. Tad reikia, kad suaugę vaikai rūpintųsi senais tėvais. Vyresnių žmonių atžvilgiu mes taikome dvigubus standartus. Viena vertus, mūsų kultūra nepaiso nebeteikiančių „naudos“. Įtemptai gyvenant rūpinimasis tėvais gali atrodyti netgi našta. Kita vertus, daugelis mūsų išteklių naudojami senstantiems, ir visi mes trokštame, kad vyresniaisiais senatvėje būtų gerai rūpinamasi.

Ketvirtasis įsakymas yra aiškus. Privalome gerbti savo tėvus ir jais rūpintis. **Šeima privalo taip gyventi, kad jos nariai mokėtų rūpintis ir padėti jauniems ir seniems, ligoniams arba negalios ištiktiems bei vargšams (2208).**

Pavienė šeima ne visada pajėgia suteikti visokeriopą reikalingą pagalbą. Vadinasi, visuomenei svarbu gebėti pasirūpinti kiekvieno poreikiais (2208). Ketvirtasis įsakymas, liepiantis gerbti savo tėvą ir motiną, apima mokinių ir mokytojų, darbuotojų ir darbdavių, piliečių ir jų krašto valdžios santykius (2199). Privalome vieni kitus gerbti ir vieni į kitus atsižvelgti.

Valdančiųjų pareiga yra tarnauti, o ne rodyti savo galią (plg. Mt 20, 25). **Niekas negali įsakyti ar įsteigti ką nors, kas yra priešinga žmogaus kilnumui ir prigimtiniam įstatymui (2235). Piliečiai privalo visuomenės gėrio labai bendradarbiauti su viešąja valdžia tiesos, teisingumo, solidarumo ir laisvės dvasia (2239).** Turi būti laiduojamos kiekvieno asmens politinės teisės, atsižvelgiant į bendrojo gėrio reikalavimus. Jos turi galioti visai žmonių bendruomenei (2237).

Mes esame pašaukti būti visuomenės šeimos nariai lygiai kaip esame biologinės ar įtėvių šeimos nariai. Esame pašaukti vieni kitus mylėti besąlygiškai, kaip Dievas myli kiekvieną iš mūsų. Esame pašaukti gyventi savo šalyje ir pasaulyje kaip tos pačios šeimos piliečiai. Vis dėlto Katekizmas mus perspėja: **Piliečio sąžinė įpareigoja nesilaikyti valstybės potvarkių, jeigu jų nurodymai prieštarauja moralinei tvarkai, pagrindinėms žmogaus teisėms arba Evangelijos mokymui (2242).**

Dalijimasis savo tikėjimu

- Ko galime išmokti iš Marijos ir Juozapo auklybos?
- Kada aš vadovaudamasis savo sąžine pasisakiau už ar prieš kokį nors pilietinį reikalą?
- Kaip aš tarnauju savo šeimoje? Kaip tarnauju bendraudamas su bendradarbiais, draugais? Jei mano tėvai ar kiti šeimos nariai serga, sensta ar turi priklausomybių, su kokiais sunkumais aš susiduriu? Kaip galiu palengvinti jų sunkumus?

Gyventi Gerąją Naująją

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksmą, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksmą, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Susisiek su šeimos nariu, su kuriuo nebebendrauji.
- Praleisk ramų vakarą su savo šeima, dalydamasis, ką reiškia jums būti šeima; jei negyveni su šeima, pasiryšk ramų vakarą praleisti su artimu draugu.

- Pasirink kokį nors darbą, kuriuo paremtum sunkumus patiriančią šeimą. Pavyzdžiui, pasisiūlyk vieną dieną pagloboti mažą vaiką, kurio mama ar tėtis patiria įtampą, arba apsilankyk slaugos namuose ir leisk vienišam senyvam žmogui pasijusti tavo šeimos nariu.
- Pamokyk vaiką įsitraukti į veiklą, kuria siekiama socialinio teisingumo.
- Nuspręsk, kaip galėtum ginti vaikų teises, ir stenkis įgyvendinti savo apsisprendimą.

Aukštyn širdis

*Išsakykite spontaniškus maldavimus už savo šeimą ir visuomenę.
Melskitės kartu*

Dieve, mūsų Tėve, Tu mus švelniai globoji.
Išmokyk mus, ką reiškia turėti atjaučiančią širdį.
Akivaizdžiausios Jėzaus, Tavo Sūnaus,
atėjusio apreikšti Tave,
dorybės – atjauta ir atlaidumas.
Kaip dažnai šias dorybes mes pamirštame
bendraudami su tais, kuriuos labiausiai mylime!
Meldžiame, kad būtume atjaučiantys savo šeimos narius ir
jiems atlaidūs. Suteik mums malonę
būti kantriems su vyresniaisiais,
mylėti mažuosius
ir suprasti paauglius.
Padėk mums mylėti save pačius,
kad mokėtume mylėti kitus.
To prašome per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Šį susitikimą užbaikite palinkėdami vieni kitiems ramybės.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami *9-ąją temą Saugoti gyvybę ir tiesą* bei Katekizmo 2258–2330 ir 2464–2513 paragrafus.

9 TEMA

SAUGOTI GYVYBĘ IR TIESĄ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Viešpatie, padaryk mane savosios ramybės nešėju“

Malda (skaitykite pakaitomis)

- 1 grupė Jėzau, mokyk mus, ką reiškia mylėti. Tu atidavei savo gyvybę už mus, o mes taip lengvai nepaisome kitų žmonių kančios. Daug žmonių pasaulyje yra engiami ir dėl vienų ar kitų priežasčių kariauja, o mums tai nelabai rūpi.
- 2 grupė Dieve, duok mums suprasti, kad visi turime saugoti savo artimą, kad esame vieni už kitus atsakingi. Duok mums suvokti, kad žmogaus gyvybė yra šventa. Dėl jokios priežasties neturime teisės jos atsikratyti.
- 1 grupė Privalome daugiau darbuotis engiamųjų ir kenčiančiųjų labui, kad ir kas jie būtų: vaikai, pagyvenę miestiečiai, paauglės mamos, bedarbiai, benamiai ar alkanieji. O Dieve, nuo ko pradėti?
- 2 grupė Taika prasideda nuo manęs, bet labai dažnai man nepavyksta to suprasti. Brangus Dieve, nuo šios akimirkos padėk man suvokti Tavo meilę gyvybei, ypač, kai esu toks sutrikęs, kad pamirštu

Tavo taiką. Padėk man būti taikdariu.
Visi Leisk širdyje suvokti, kaip sumažinti ardančias
ramybę blogybes. Leisk nešti ramybės palaiminimą
visiems, su kuriais bendraujame. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Penktasis įsakymas: nežudyk.

Aštuntasis įsakymas: melagingai neliudyk.

Kalno pamoksle Jėzus primena įsakymą „Nežudyk“ (Mt 5, 21) ir papildomai uždraudžia pykti, neapkėsti ir kerštauti. Jis net reikalauja atsukti kitą skruostą ir mylėti savo priešus (**2262**). Koks pilnas išbandymų mūsų gyvenimo kelias! Pasiklausykime Jėzaus žodžių.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Mato 5, 21–24, 39

Klausimas dalijimuisi

- Su kuo man sunkiausia kovoti: su pykčiu, apmaudu, neapykanta ar kerštu? Kaip tikėjimas man padeda šioje kovoje?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Žmogaus gyvybė yra šventa, nes ją sukūrė Dievas. Negimęs

vaikas, ligonis, pagyvenęs žmogus, mirštantysis, pasmerktas mirti nusikaltėlis – visi nešioja Dievo meilės ir panašumo į Jį įspaudą. Privalome gerbti kiekvienos gyvybės kilnumą. Niekas neturi teisės nužudyti žmogų (2258). Visuomenės vertybės dažnai nesiderina su Evangelijos vertybėmis.

Evangelijos vertybės ypač liudijamos kovojant, kad būtų pripažįstama, jog gyvybė nuo pradėjimo akimirkos iki mirties yra šventa, ir jos šventumas gerbiamas. Šiandien susiduriame su didelėmis abejonėmis dėl gyvybės šventumo ir dažnai stojame į kovą su tuo, kas gali atrodyti „teisėtas“ priešastys atimti žmogaus gyvybę. Tyčinė žmogžudystė, abortas, eutanazija ir savižudybė tiesiogiai prieštarauja gyvybės šventumui. Teisėta būtinoji gintis doriniu požiūriu yra priimtina, jei asmuo nepavartoja daugiau jėgos, negu reikia (2263–2267), tačiau tyčinė žmogžudystė visada yra draudžiama (2268–2269).

Katalikų Bažnyčios katekizme tai aptariama nagrinėjant penktąjį įsakymą. Jis mus ragina vengti pykčio, neapykantos ir keršto. **Patikimai nustatčius nusikaltusiojo tapatybę ir atsakomybę, tradiciniame Bažnyčios mokyme leidžiama taikyti mirties bausmę, jeigu ji yra vienintelis būdas apginti žmonių gyvybę nuo neteisaus užpuoliko (2267).** Vis dėlto drauge perspėjama, kad jei žmonėms nuo užpuoliko apginti ir jų saugumui **garantuoti užtenka nekruvinų priemonių, valdžia privalo naudotis būtent jomis, nes jos geriau atitinka konkrečias bendrojo gėrio sąlygas ir labiau dera su žmogaus kilnumu (2267).** Popiežius Jonas Paulius II atskleidė šio mokymo prasmę: „Vilties ženklas, kad vis labiau pripažįstama, jog žmogaus gyvybės kilnumas niekada neprarandamas, netgi tada, jei žmogus padaro didžiulį blogį.“

Gyvename visuomenėje, pritariančioje sampratai, kad embrionas nėra žmogus. Bet Bažnyčia moko, kad **žmogaus gyvybė turi būti absoliučiai gerbiama ir saugoma nuo prasidėjimo**, kuris yra

pirmoji žmogaus egzistencijos akimirka (2270). **Bažnyčia nuo pat I amžiaus skelbė, jog kiekvienas abortas yra moralinis blogis. Tas mokymas nepasikeitė. Tiesioginis, tai yra kaip tikslas arba kaip priemonė trokštamas, abortas yra sunkus nusizengimas moraliniam įstatymui (2271).**

Turint galvoje gyvybės šventumą, moraliniu požiūriu nepriimtina tiesioginė eutanazija. **Tiesioginės eutanazijos tikslas, kad ir kokie būtų jos motyvai ir priemonės, yra nutraukti neįgalių, sergančių ar mirštančių žmonių gyvybę (2277).** Tačiau gali būti moraliai pateisinama nutraukti **labai varginantį, pavojingą, nepaprastą arba proporcingų rezultatų neduodantį** mirštančiųjų gydymą, kitaip sakant, „užsispyrėlišką terapiją“ (2278).

Mes privalome sutikti su gydymu, suteikiančiu galimybę pagyti. Kita vertus, turėtume atsisakyti procedūrų, kurios tik pailgina mirimą. Geriausia, kad sprendimą dėl ypatingų gydymo priemonių priimtų pacientas, kurio protingą norą privalu gerbti (2276–2279). Pacientai gali dokumentu, pavyzdžiui, testamentu ar kitokiu raštišku valios pareiškimu, šeimą ir gydytojus informuoti apie savo doriniu požiūriu teisėtą norą atsisakyti ypatingų priemonių, ilginančių gyvenimą, ir sulaukti pagalbos pasiruošti mirčiai.

Žmogaus savižudybė yra liūdna ir baisi patirtis jo šeimai ir draugams. Savižudybe prieštaraujama natūraliam polinkiui save saugoti ir teisingai savęs meilei, bet Bažnyčia pripažįsta, kad dideli psichiniai sutrikimai gali sumažinti savižudžio atsakomybę (2280–2283).

Kitas rimtas aspektas, susijęs su gyvybės šventumu, yra taikos saugojimas ir karų vengimas. **Dėl blogio ir neteisybių, kurias sukelia kiekvienas karas, Bažnyčia primygtinai ragina visus melstis ir taip elgtis, kad Dievo gerumas išvaduotų mus**

iš nuolatinių karų vergijos (2307). Nors leistina karinė savigny, privalu pripažinti, kad šiuolaikinis karas yra labai pavojingas. Disponuojantys šiuolaikine ginkluote turi progą įvykdyti didžiulius nusikaltimus prieš nekaltus žmones (2307–2317).

Be to, „**Ginklavimosi varžybos yra itin sunki žmonijos rykštė, vargšams nešanti nepakenčiamą skriaudą**“ (*Gaudium et spes*, 81 §3). „**Palaiminti taikdariai: jie bus vadinami Dievo vaikais**“ (Mt 5, 9) (2329–2330).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Ką galiu nuveikti palaikydamas gyvybės šventumą? Kokias galimybes man suteikia kasdieniai susitikimai?
- Kokius šiuolaikinio karo ir ginklavimosi varžybų padarinius patiria vargšai ir karo aukos?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Aštuntuoju įsakymu esame kviečiami gyventi tiesa. Per Jėzų mes sužinome tiesą apie Dievą ir kokiais keliais eiti Dievo viešpatystėje. Jėzus mums sako: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Jn 14, 6). Būdami Jėzaus mokiniai, mes pasiliegame Jo žodyje, kad pažintume „[tiesą, kuri] padarys [mus] laisvus“ (Jn 8, 31–32). Būdami mokiniai, mokomės besąlygiškai mylėti tiesą (2464, 2466).

Melas yra tikriausias nusižengimas tiesai (2483). Tikrasis žodžio tikslas – **kitiems perduoti žinomą tiesą (2485).** Kalba per dažnai vartojama tiesai paslėpti. Tokia manipuliacija skatina mus abejoti kitų žodžiais ir asmens sąžiningumu. Dievas aiškiausiai apsisireiškia per meilės persmelktus, sąžiningus ir teisingus žmonių santykius.

Mokydami pasitikėti žmonėmis, kuriuos galime matyti, girdėti ir liesti, išmokstame pasikliauti Dievu. Mes tikime tiesa, kurią mums sako kiti, taigi mums dar lengviau turėtų būti tikėti tiesa, kurią mums apreiškė Dievas per Bažnyčią ir Šventąjį Raštą.

Sąmoningas noras suklaidinti artimą tiesai prieštaraujančiais žodžiais yra nusižengimas teisingumui ir meilei (2485).

Įmanomi įvairūs nusižengimo tiesai būdai. Melagingas liudijimas ir melaginga priesaika yra ypač pragaištingi, nes **kenkia teisėtvarakai (2476)**. Taip pat labai svarbi yra pagarba draugų ir kiekvieno žmogaus geram vardui. Skleidžiant kokias nors paskalas ar prastus dalykus apie savo artimą yra nusižengiama ir meilei, ir tiesai (2475–2487).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kokioje gyvenimo srityje man sunkiausia būti visiškai sąžiningam pačiam sau? Kodėl?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Ragindamas kiekvieną žmogų nemeluoti asmeniniame gyvenime, Katekizmas taip pat gvildena visuomenės bendravimo priemonių (žiniasklaidos) pareigą skelbti tiesą. Mes gyvename unikaliu žmonių istorijos laikotarpiu. Įžengėme į komunikacijos amžių – jame visuomenės bendravimo priemonės vaidina pagrindinį vaidmenį informavimo, kultūros sklaidos ir ugdymo srityje, taip pat daro didžiulę įtaką viešajai nuomonei (2493).

Tomis priemonėmis perduodama informacija tarnauja bendrajam gėriui (2494). Gyvename laiku, palankiu pasinaudoti pasaulinės komunikacijos teikiama galimybe vis labiau įsilieti į pasaulinę bendriją. Paradoksalu, kad bendravimas, toks nuostabus gėris mums, kaip žmonių bendruomenei, drauge gali sukelti didžiulį įtarumą ir būti naudojamas kaip neigiamo

poveikio įrankis.

Kadangi visuomenės komunikavimo priemonių veikla neretai remiasi sensacijų vaikymusi ir vertybėmis, nesuderinamomis su Evangelija, turime budriai atsirinkti, ką skaitome, ko klausomės ir ką žiūrime. Svarbiausia – turime nuodugniai apmąstyti, ką matome bei girdime, ir nesiugdyti sąžinės pagal klaidingas ar **blogas įtakas (2496)**.

Atlikta daug tyrimų, siekiant atskleisti žiniasklaidos įtaką žmonėms. Jei mums žiniasklaida be perstojo teigia, kad priimtina bet kokia kaina pralenkti kitus verslo srityje, kaip įsisąmoninsime Jėzaus žodžius, raginančius kitiems ne viešpatauti, o tarnauti? Jei žiniasklaida seksualumą nuolat atskiria nuo meilės ir įsipareigojimo, kaip mes vis labiau gerbsime kūno šventumą ir išmoksime vieni kitus mylėti? Jei matome, kad apgaulė ir išsisukimas nuo atsakomybės giriama, kaip išmoksime tiesos ir sąžiningumo? Jei nuolat matome smurtą, kaip išmoksime gerbti kitus ir suvoksime taikos svarbą?

Dalijimasis savo tikėjimu

- Mes, krikščionys, esame pašaukti liudyti Jėzaus Evangelijos tiesą. Šiuo liudijimu perteikiame savo tikėjimą žodžiais ir darbais (2472). Kada žodžiais ir darbais liudijome savo tikėjimą į Jėzų?
- Kokias vertybes išreiškia visuomenės komunikavimo priemonės? Kaip jos atitinka Jėzaus vertybes ar joms prieštarauja?
- Ką galėčiau nuveikti, kad žiniasklaida taptų sąžiningesnė ir doresnė?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar

asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksma, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksma, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdyma.

Pasiūlymai

- Apmastyk galimybę įsitraukti į organizaciją „Už gyvybę“.
- Susisiek su „Už gyvybę“ veiklos organizatoriais, sužinok, kaip galima būtų remti veiklą už gyvybę. Apsispręsk, kuo galėtum padėti.
- Susipažink su naujausiomis sveikatos priežiūros direktyvomis. Informuok savo gydytoją ir artimuosius apie savo norus.
- Pasiūlyk padėti nėščiai moteriai, kovojančiai už teisę pagimdyti kūdikį, arba paremk moterų krizių centrą.
- Parašyk televizijai arba jos rėmėjams apie įžeidžiančias programas ar reklamas, propaguojančias smurtą, atvirą erotizmą, pornografiją ir pan.
- Nebūk abejingas ir boikotuok parduotuves, parduodančias pornografinius reikmenis.
- Patikrink savo vaikų žiūrėmas televizijos programas ir interneto puslapius.
- Skaityk, palaiky ir paremk laikraščius, kurie skleidžia dorovinius principus.

Aukštyn širdis

Melskitės kartu už gyvybę

Už visus vaikus, mirusius dėl aborto,
kad Dievas suptų juos savo rankose
ir suteiktų amžiną ramybę su Juo –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už motinas,
ypač tas, kurios kenčia baimę,
depresiją ar neviltį,
kad jų vaiko gyvybė
paliestų jas amžina Dievo meile –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už tėvus,
ypač labai jaunos,
kad šventojo Juozapo užtarimu
priimtų kilnią atsakomybę,
kurią jiems Dievas pavadė –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už mūsų Bažnyčios vyskopus ir kunigus,
kad per jų atsidavimą nekaltiems vaikams
gyvybės Evangelija būtų skelbiama
kiekvienoje bažnyčioje –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už mūsų Aukščiausiąjį Teismą ir Seimo narius,
kad tylus negimusio vaiko balsas
sujaudintų jų širdis ir protus ir
jie priimtų teisingus sprendimus –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už mūsų šalies vaikus,
ypač užmirštus ir neprižiūrimus,
kad jie mums primintų
begalinę žmogaus gyvybės vertę –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Už gydytojus, slaugytojus ir kitus medicinos darbuotojus,
ypač už gundomus daryti abortus,
kad Dievas perkeistų jų širdis

ir įtikintų gyvybės Evangelija –
meldžiame Tave, Viešpatie.

Iš *Respect Life 2000 Liturgy Guide*, „Už gyvybę“
veiklos sekretoriatas, USCCB, Vašingtonas, DC

*Susitikimą užbaikite malda „Tėve mūsų“ ir palinkėdami vieni
kitiems ramybės.*

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami *10-ąją temą Skaistumas ir meilė* bei Katekizmo 2331–2400 ir 2514–2533 paragrafu

10 TEMA
SKAISTUMAS IR MEILĖ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Jėzau, aš tavim tikiu“

Malda (skaitykite pakaitomis)

Mylintis Dieve,
prašome Tavo malonės ir stiprybės
gyventi skaistumu ir meile.
Padėk mums gerbti kitus ir save pačius.
Įžiebk mumyse troškimą
atsiliepti į Tavo malonę,
pasiaukojamai ir nesavanaudiškai
mylėti kitus žmones. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Šeštasis įsakymas: nesvetimauk.

Devintasis įsakymas: negeisk svetimo vyro ir svetimos moters.

Būdami Jėzaus mokiniai, tikime, kad meilė yra visų Dekalogo įsakymų pagrindas. Mūsų apmąstomi šeštasis ir devintasis įsakymai, kalbantys apie žmogaus lytiškumą, remiasi meile.

Dosni Dievo meilė žmogų apdovanojo didžiu kilnumu. Dievas mus sukūrė gerus. Jis mus sukūrė kaip vientisus asmenis, ir mūsų lytiškumas yra tikra dovana.

Kiekvienas pakrikštytasis yra pašauktas į skaistumą (2348). Skaistumas yra susijęs su pagarba. Būti skaisčiam – tai susilaikyti nuo neteisėtų lytinių santykių, bendrauti su žmonėmis ir gyventi taip, kad nežeistume jų ir savęs pačių. Gyventi skaisčiai – tai integruoti mūsų dvasinę ir kūninę tikrovę. **Visi <...> yra pašaukti gyventi skaisčiai pagal kiekvieno luomą. Susituokusieji pašaukti į santuokinio gyvenimo skaistumą (2348–2349).**

Branda – tai gebėjimas prisiimti asmeninę atsakomybę už savo nuostatas, žodžius ir veiksmus. Brandus lytiškumas neatsiejamas nuo meilės. Jis reiškiasi atsidavimu šeimai, draugams, bendruomenei, kūrybiškumui, darbui, tarnystei, gėrėjimuisi, džiaugsmui, Dievui. **Lytiškumas veikia visą žmogų, jo kūną ir dvasią, ypač jo jausmus, galią mylėti ir gimdyti, o bendresne prasme – gebėjimą užmegzti bendrystės ryšį su kitu žmogumi (2332).**

Dievas mums davė nuostabią lytiškumo galią. Ši Dievo duota galia yra skirta geriems, sveikiems ir gyvybę teikiantiems ryšiams. Mūsų lytiškumo galia neapsiriboja lytiniais santykiais. Mes ją išreiškiame daugybe žmogiškų veiklų. Prasmingas darbas tarnaujant kitiems yra sveikas būdas išreikšti galingą Dievo mums suteiktą lytinę energiją. Žmogiškosios šeimos kūrimas apima ir asmeninių atsakingų santykių su vargšais ir nepasiturinčiaisiais mezgimą. Taip reiškiasi atsidavusi tarnystė ir pasiaukojama meilė.

Lytiškumas taip pat yra svarbus mūsų santykių su Dievu aspektas. Savo lytiškumo pripažinimas padeda atrasti ryšį su tikroju savimi; todėl galime būti veiklūs ir atviri bendraudami su Dievu ir palaikydami kitus artimus santykius. Pripažinę, kad esame lytinės būtybės, galime nuolankiai įsisąmoninti savo silpnumą, skurdumą ir priklausomumą nuo kantraus Viešpaties gailėstingumo. Patirtis, įgyta stengiantis gyventi skaisčiai, mus

moko būti išsvermingus, atleisti ir mylėti vieniems kitus taip, kaip kantriai ir atlaidžiai mus myli Dievas.

Sutuoktiniai, vienas kitam dovanodami save arba susilaikydami nuo lytinių santykių dėl altruistinių priežasčių, giliausiai ir prasmingiausiai išreiškia savo tapatybę, tai, kas jie išties yra. Kita vertus, savanaudiškai nukreipiama lytinė energija užtemdo gyvybę teikiančias vertybes.

Lytinis aktas, grindžiamas vien savanaudiškais geismais, lemia nebrandžius santykius ir blogus santuokinius pasirinkimus, kurie savo ruožtu sukelia tuštumą, vienatvę ir nusivylimą.

Santuokinis įsipareigojimas apima vyrą ir moterį, kurie yra ganėtinai brandūs meilės aukai, reikalingai santuokoje. Sutuoktiniai savo lytinę energiją naudoja auginti atsiduodanti, intymų meilės santuokoje ryšį. Lytinis aktas yra atsidavusios, patvarios ir ypatingos meilės kalba. **Lytiškumas, iš kurio matyti, jog žmogus priklauso fiziniam ir biologiniam pasauliui, tampa tikrai žmogiška asmens savastimi, kai jis įtraukiamas į vieno asmens santykį su kitu, į visišką ir laiko nesaistomą, abipusį vyro ir moters dovanojimąsi neribotam laikui (2337).**

Lytinė ištikimybė savo sutuoktiniui reiškia nepasiduoti lytinei kitų traukai. Toks atsparumas gali būti pasiekiamas tik įpratus save drausminti ir atsiverti Dievo malonei.

Pavyzdinga žmona ar vyras aiškiai ir nuostabiai suderina stiprybę ir pažeidžiamumą, jautrumą ir tvirtą įsipareigojimą. Gebėjimas išreikšti jausmus ir tuo pat metu neleisti jiems reikštis netinkamai yra talentas, dažnai įgyjamas tik po daugybės nesusipratimų ir klaidų. Atviras ir meilingas bendravimas, supratimas ir priėmimas yra tvirtas sveikos santuokos pamatas.

Dekalogas ir Bažnyčios mokymas, ypač lytiškumo srityje, gali atrodyti griežti, jei juos laikysime tiesiog draudimų aprašymais. Kad giliai priimtume Dešimt Dievo įsakymų ir Bažnyčios mokymą, turime palaikyti stiprius, meile grįstus santykius su

mūsų Viešpačiu ir Išganytoju, kuris yra kelias, tiesa ir gyvenimas (Jn 14, 6). Priimti Jėzų – tai visiškai pasitikėti Jo mums rodomu gyvybę teikiančiu keliu. Tik tada atrandame tikrąją malonę. Jėzus sakė: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiau jo turėtų“ (Jn 10, 10). Evangelija pagal Joną mums nurodo daugelį Jėzaus meilės būdų. Paklauskime, ką pats Jėzus sakė, kaip Jo mokinys turi mylėti.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Jono 15, 9–17

Klausimas dalijimuisi

- Kad patirtume pilnatvę kaip asmenys, turime priimti savo kūną kaip dovaną. Mes esame pašaukti mylėti savo kūną ir pripažinti, kad lytiškumas paveikia visą mūsų asmenį. Esme pašaukti gyventi kaip vieninga visuma – kūnas ir siela – ir esame kviečiami megzti sveikus ryšius su kitais. Kokie dalykai mums padeda megzti sveikus santykius su kitais žmonėmis?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Per santuokinę meilę vyras ir moteris visiškai atsiduoda vienas kitam. Santuokinė, lytinė meilė yra nuostabi Dievo dovana ir „glūdi pačiose žmogaus asmenybės gelmėse“ (*Familiaris consortio* II) (2361). Santuokoje žmona ir vyras **jau yra nebe du, bet vienas kūnas. Abiejų laisvai sudaryta sąjunga įpareigoja juos išlaikyti ją vieną ir neišardomą (2364)**. Tad ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria (Mk 10, 9).

Santuoka turi du lytinės meilės tikslus – tarpusavio meilę ir gyvybės davimą. Būtina saugoti abu lytiškumo aspektus, nes sutuoktiniai dalijasi ir meile, ir kuriamąja Dievo galia (2364–2372). Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad kontracepcijos vartojimas padeda įgyvendinti abipusės meilės tikslą, suteikda-

mas porai spontaniškų lytinių santykių laisvę, išvengiant pastojimo galimybės. Bet tikroji lytinė laisvė įgyjama tik per abipusę drausmę, meile grįstą įsipareigojimą ir asmeninę atsakomybę.

Kai lytinis aktas yra nevaržomas asmeninės atsakomybės ir meile grįsto įsipareigojimo, jis tampa tiesiog asmeniniu malonumu, įgyjamu pasinaudojant vienas kitu. Kai lytiniu bendravimu pirmiausia siekiama iš partnerio gauti asmeninį malonumą, visas santuokos statinys pradeda griūti. Tada ji nebėra žemiškasis meile grįsto atsidavimo ženklas, atspindintis Kristaus ir Jo nuotakos Bažnyčios ryšį.

Neapgalvotas santuokos ryšių prisiėmimas prieštarauja krikščioniškosios vertybės, nes santuokinis krikščionių įsipareigojimas sakramentiškai liudija Kristaus ištikimybę Bažnyčiai. **Santuokiniu skaistumu [sutuoktinių pora] tą slėpinį liudija pasauliui (2365).**

Gyventi moralų lytinį gyvenimą yra iššūkis kiekvienam, kad ir kokią religiją jis išpažintų ar kokiai kultūrai priklausytų: vienišioms žmonėms, sutuoktiniams, besilaikantiems celibato, jauniems ir seniems žmonėms ir t. t. Nūdien yra sunku nustatyti geras moralines lytiškumo raiškos normas, nes lytinio bendravimo papročiai dažnai pažeidžia ir lytinis aktas atskiriamas nuo meilės. Tereikia paskaityti laikraščius ar pažiūrėti televiziją ir suprasime, kad seksas ir meilė jau laikomi visiškai atskirais dalykais.

Krikščioniškas skaistumo gyvenimas yra malonės pripildytas atsakas į Dievo kvietimą. Šiuo atžvilgiu gali labai padėti Bažnyčios mokymas ir šeimos narių parama, geri draugai ar mažos krikščioniškos bendruomenės. Visa tai mus stiprina, kad nebūtume veikiami netinkamų mūsų kultūros vertybių, besipriešinančių šiai nuostabiai dovanai. Atsidavimu ir sandora grįstame ryšyje lytinis aktas yra sakramentinis, vedantis sutuoktinius į meilės ir dėkingumo gelmes, be to, jis skatina atsiverti ir tapti palaiminimu vienas kitam bei pasauliui. Jis

padaro sutuoktinius dosnesnius, kantresnius ir labiau atsidavusius vienas kitam, vaikams ir visiems kitiems žmonėms. Kristaus mokymas apie lytiškumą yra radikaliai skiriasi nuo skurdžių sekuliaraus pasaulio lytinio bendravimo papročių. Bažnyčia kviečia nesusituokusius žmones, įskaitant homoseksualius, vienišuosius ar davusius įžadą, susilaikyti nuo lytinių santykių. Iš malonės stengiantis gyventi skaisčiai, nepaisant didžiulių sunkumų ir žmogiškojo silpnumo, perduodamos dorinės vertybės, kurių mokė Jėzus. Jėzaus mokymas sukilina žmogaus lytiškumą ir laiko jį besąlyginės meilės, kantraus gailestingumo ir tvirtos ištikimybės pagrindu. Sykiu tai idealiausi šeimos gyvenimo ir Dievo ryšio su savo tauta bruožai.

Krikščioniškos dorovės mokomasi ir ja gyvenama tikint, viliantis ir mylint. Tikėjimo, vilties ir meilės dorybės leidžia mums atsilipti į moralinį mokymą. Katekizme teigiama, kad svarbu gyventi dorą, o ne dvilypį gyvenimą (2338). Tokios nuodėmės kaip svetimavimas, paleistuvavimas, nesantuokiniai santykiai, prostitucija, prievartavimas akivaizdžiai prieštarauja meilės reikalavimams (2353–2356).

Nesantuokinio ir ikisantuokinio lytinio gyvenimo klausimais Bažnyčios mokymas ypač nesiderina su pasaulio vertybėmis ir dažnai kelia įtampą tiems, kurie nuoširdžiai mėgina laikytis tikėjimo tiesų. **Sužadėtiniai raginami būti skaisčius susilaikydami. Tą išmėginimo laikotarpį jie privalo vertinti kaip progą išmokti abipusės pagarbos ir ištikimybės, turėdami vilties, kad gaus vienas kitą iš Dievo. Vien santuokinei meilei deramo švelnumo apraiškas jie privalo atidėti santuokos metui. Jie turi padėti vienas kitam ugdyti skaistumą (2350).**

Bažnyčia moko pozityvaus požiūrio į žmogaus kūną, bet prašo neužmiršti, kad kūnas gali būti linkęs į manipuliaciją, sadizmą, prievartavimą ir kontrolę. Svarbu neapsiriboti draudimais, bet stengtis iki galo suprasti teigiamus ir atvirumą

gyvybei skelbiančius Bažnyčios mokymo aspektus (2366–2372). Pozityvūs katalikų tikėjimo aspektai yra ir patrauklūs, ir turi gilią prasmę.

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kaip tikėjimo, vilties ir meilės dorybės man padeda laikytis krikščioniškojo skaistumo?
- Katalikiškas mokymas apie lytiškumą kviečia į sveiką dosnumą ir nesavanaudiškumą, palyginti su egoistiškumo tendencijomis mūsų kultūroje. Kokių išvalgų man kyla apmąstant šį mokymą?
- Ar savo lytiškumą laikau Dievo dovana?
- Kokias pastangas dedu, kad skaisčiai gyvenčiau? Kokios pagalbos man reikia, kad gyvenčiau skaisčiai?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokiu veiksniu atsiliėsite.

Pasirinkę asmeninį veiksnių, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksnių, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Jei esi susituokęs, lankyk Sutuoaktinių susitikimus, rekolekcijas, seminarus ar dalyvauk kokiame kitame susibūrimė, kad drauge su sutuoaktinių stiprintumėte savo, kaip sutuoaktinių poros, dvasinį augimą.
- Jei esi nevedęs (netekėjusi), lankykis rekolekcijose ar susibūrimuose su kitais nevedusiais (netekėjusiomis), kad stiprėtum savo dvasinėje kelionėje.
- Jei esi susižadėjęs, lankyk sužadėtinų grupės užsiėmimus ar Kanos bendruomenės susitikimus ir rekolekcijas, kad

pasiruoštum santuokai. Savo parapijos kunigo ar darbuotojo paprašyk suteikti informacijos.

- Pamąstyk, kaip vertėtų priešintis pornografijai ar amoraliam seksualumui televizijoje ar internete.
- Šią savaitę skirk laiko sustiprinti sutuoktinių porą ar vienišą žmogų. Gal tam tiks pokalbis telefonu, paprastas ar elektroninis laiškas.
- Savo dienoraštyje atkreipk dėmesį į tai, kuo lytiškumas tave džiugina ir kuo kelia sunkumų. Išvalgas prisimink šios savaitės maldoje ir dėkok Dievui už šią dovaną.

Aukštyn širdis

Pasiūlykite melstis spontaniškai, baikite malda „Tėve mūsų“.

Susitikimą užbaikite padėšindami vieni kitus. Skirkite laiko pasakyti po vieną gerą dalyką apie kiekvieną grupės žmogų. Tada palinkėkite vieni kitiems ramybės.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgildendami *11-ąją temą Apie žemiškąsias gėrybes, meilę vargšams ir darbą* bei Katekizmo 2401–2449 paragrafus.

II TEMA
APIE ŽEMIŠKĄSIS GĖRYBES,
MEILĘ VARGŠAMS IR DARBĄ

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Nauju ir gyvu keliu“

Melskitės kartu

O Tėve, kuris visa sukūrei,
perkeisk mus pagal savo Sūnaus atvaizdą.
Leisk mums apsivilkti Kristaus dvasia.
Tegul mūsų rankos būna Kristaus rankos.
Brangus Dieve, padėk tikėti,
kad pasaulis buvo sukurtas kaip Tavo dovana visiems.
Kad gyventume taikoje, džiaugsme ir darnoje,
turime dalytis visomis žemės gėrybėmis.
Padėk mums, Šventoji Dvasia,
pakeisti savanaudiškas savo nuostatas.
Mes kartais norime kaltinti aukas,
tuos, kurie kenčia.
Išmokyk mus atjausti visus užgautuosius.
Pakeisk mus pagal savo paveikslą.
Išmokyk mus išmintingai naudoti pasaulio gėrybes.
Padėk mums dalytis.
To prašome Jėzaus vardu. Amen.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Septintasis įsakymas: nevok.

Septintu įsakymu draudžiama neteisėtai paimti arba pasilaikyti svetimą nuosavybę ir kaip nors daryti žalą artimo turtui. Juo įsakoma laikytis teisingumo ir meilės tvarkant žemiškas gėrybes ir žmogaus darbo vaisius, reikalaujama, atsižvelgiant į bendrąjį gėrį, gerbti tų gėrybių paskirtį visiems žmonėms ir teisę į privatinę nuosavybę. Krikščionys deda pastangas, kad šio pasaulio gėrybės kreiptų į Dievą ir brolišką meilę (2401).

Kūrimas yra visų trijų Švenčiausiosios Trejybės Asmenų darbas. Vienas iš pagrindinių Bažnyčios mokymo teiginių, kad kūrinijos gėrybės duotos ne kai kuriems, bet skirtos kiekvienam ir visai kūrinijai. Pirmoji dovana žmonijai – žemė – yra mūsų teisės į privatinę nuosavybę pamatas. Svarbu, kad žemės gėrybėmis būtų dalijamasi bendrojo gėrio labui (2402–2405).

Pagarba žmogaus kilnumui ekonomikos srityje reikalauja susivaldymo dorybės <...>, teisingumo dorybės <...>, solidarumo <...> (2407). Nusizengimas septintam įsakymui yra kiekvienas būdas neteisėtai pasisavinti svetimas gėrybes ir jų neatiduoti, net jeigu tam neprieštarauja civiliniai įstatymai. Tas pat yra sąmoningai negražinti skolos arba pasisavinti pamestus daiktus, sukčiauti prekiaujant, mokėti neteisingą atlyginimą, kelti kainas pasinaudojant kitų žmonių neišmanymu ar sunkumais (2409).

Vagystė ir nesąžiningumas gali pasireikšti skirtingais būdais. Draudžiama pasisavinti daiktus ar turtą asmeniniame gyvenime, palaikant verslo ryšius, kaimynystę ar bet kokioje kitoje mūsų gyvenimo srityje. Jei duodame pažadą ar sudarome sutartį, privalome jų laikytis. Mes, kaip krikščionys, esame kviečiami ginti nuosavybės teises, grąžinti skolas ir vykdyti bet kokius laisvai prisiimtus įsipareigojimus (2411). Jei ką nors

pasisavinome, turime **atitaisyti padarytą neteisybę** ir pasisavintą turtą gražinti teisėtam savininkui (2412).

Šventajame Rašte Zachiejus yra žmogus, kuris Jėzaus galia suvokė privalantis atkurti teisingus santykius su vargšais ir pasidalyti savo turimomis gėrybėmis. Jėzus laimina Zachiejaus išipareigojimą: „Jei ką nors nuskriaudžiau, gražinsiu keturgubai“ (Lk 19, 8). Kas tiesiogiai ar netiesiogiai pasisavino svetimą turtą, privalo atlyginti už jį (2412).

Septintuoju įsakymu taip pat reikalaujama gerbti visą kūriniją. **Gyvūnai, augalai ir negyvoji gamta skirti <...> bendrajam gėriui (2415).** Šv. Pranciškus Asyžietis visada buvo siejamas su meile gyvūnams ir visai žemei. Didelė Pranciškaus meilė plaukė iš jo tikėjimo visos kūrinijos gerumu. Pranciškus pažinojo Dievą, kuris yra Tėvas Kūrėjas, Sūnus Išganytojas ir Šventoji Dvasia Šventintoja. Jis žinojo turįs būti brolis visai kūrinijai. Pranciškus buvo taip tvirtai išisaknijęs į begalinį Dievo gerumą, kad tegalėjo visa savo esybe mylėti tai, ką Dievas sukūrė. **Prisiminkime, kokie švelnūs gyvūnams buvo šventieji Pranciškus Asyžietis arba Pilypas Nėris (2416).**

Zachiejus įlipo į šilkmedį, kad pamatytų Jėzų, koks Jis esąs. Susitikęs Jėzų, jis suprato kai ką naujo. Kokių naujų dalykų jūs sužinote apie save, klausydamiesi jo istorijos?

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Luko 19, 1–10

Klausimas dalijimuisi

- Jei kada nors buvau ką nors pasisavinęs, ką dabar turėčiau daryti?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Jėzus atjausdavo savo sekėjus. Stebuklingai pamaitinęs žmones duona ir žuvimi, Jis pasotino visus troškusius Jo dvasinės žinios (Mk 8, 1–9). Mes, kaip tikėjimo bendruomenė, taip pat esame kviečiami dalytis savo rankų darbu ir taip vieni kitus maitinti. Dirbdami atsiliepiame į Dievo kvietimą.

Mes galime dalyvauti galingoje Dievo kūryboje, savo darbus vienydami su Kristumi. Turime darbą ar neturime, ieškome, kur įsidarbinti, ar vykdome kasdienes užduotis, jei savo darbus suvienijame su Kristumi, dalyvaujame Dievo kūryboje.

Katekizme pateikiama keletas aiškių ištarų apie darbą. **Sistema, „pagrindines atskirų asmenų ir grupių teises“ pajungianti „kolektyvinei gamybos organizacijai“, yra nesuderinama su žmogaus kilnumu** (*Gaudium et spes* 65 §2) (2424). Darbas yra ir mūsų pareiga, ir nuostabi mūsų Kūrėjo dovana. Dirbdami mes ir laviname, ir realizuojame savo gebėjimus. Tai kiekvieno žmogaus teisė – galimybė darbu įsigyti lėšų, būtinų pragyvenimui, ir būti naudingam visuomenei. **Darbas gali būti pašventinimo priemonė ir žemiškosios tikrovės gaivinimas Kristaus Dvasia** (2427–2428).

Kai tarp darbdavių ir darbuotojų kyla konfliktų, reikėtų dėti pastangas juos spręsti derybomis, kuriomis gerbiamos kiekvieno žmogaus teisės ir pareigos (2430). **Įmonių vadovai yra atsakingi visuomenei už ekonominius ir ekologinius savo veiklos padarinius. Jų pareiga ne tik didinti pelną, bet ir paisyti žmonių gerovės** (2432).

Visi žmonės turi teisę gauti darbą ir įgyti profesiją, nedarant neteisingų išimčių: vyrai ir moterys, sveiki ir neįgalūs, vietos gyventojai ir svetimšaliai (2433) turi gauti teisingą užmokestį (2434). Turbūt sunkiausia situacija, kurioje atsiduria žmogus, yra

nedarbas ar dalinis nedarbas. **Bedarbystė dėl darbo stygiaus beveik visada žeidžia to ištikto žmogaus kilnumą ir kelia grėsmę jo gyvenimo pusiausvyrai (2436).**

Dalijimasis savo tikėjimu

- Kaip mano darbas (apmokamas arba neapmokamas) man tampa pašventinimo priemone?
- Kaip galėčiau Kristaus dvasia labiau atgaivinti su manimi susijusią visuomenės dalį?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Bažnyčia kalba ir apie paskirų žmonių neturtą, ir apie daugybės tautų skurdą bei išteklių nevienodumą. Katekizme teigiama, kad esame tarptautinė bendrija, bet turinti daug problemų.

Ištekliai ir gamybos priemonės tarptautinėje plotmėje pasiskirstę taip nevienodai, kad tarp tautų atsiranda tikra „praraja“. Vienoje jos pusėje – turintys priemonių gamybai plėtoti ir tas priemones gausinantys, kitoje – vis labiau įsiskolinantys (2437).

Kaip žmonių bendruomenė esame kviečiami siekti valstybių, kurios politiškai jau yra priklausomos vienos nuo kitų, solidarumo (2438). *Turtingosioms valstybėms* tenka didelė moralinė atsakomybė atžvilgiu tautų, kurios neįstengia rasti savo jėgomis pažangai reikalingų lėšų arba kurioms tai padaryti sutrukdė tragiški istoriniai įvykiai. Tai solidarumo ir meilės, bet tuo atveju, jei turtingųjų tautų gerovę lėmė teisingai neapmokėti ištekliai, drauge dar ir teisingumo pareiga (2439). Be to, reikia remti vargstančių, savo pažangos ir išsivadavimo siekiančių šalių pastangas (2440).

Krikščionybei esmingai svarbi žmogaus asmens vertė. Sveikos

savigarbos pagrindas yra mūsų tikėjimas besąlygine Dievo meile kiekvienam žmogui. Žmogaus teisės yra duotos Dievo. Mes turime pagelbėti žmonėms, kad jie padėtų sau. Tai uždavinys, skirtas pasiturinčioms šalims, kad padėtų mažiau turinčioms ir visada stengtūsi padaryti jas savarankiškas. Mums primenama, kad jokia šalis negali engti kitos (Mt 20, 25). Kiekviena šalis moraliai įpareigota palaikyti teisingus santykius su kitomis šalimis ir pagelbėti vargstančioms.

Dievas laimina tuos, kurie padeda varguoliams, ir smerkia tuos, kurie nuo jų nusigręžia (2443). Jėzus, kalbėdamas apie Paskutinį teismą, mus aiškiai įpareigoja (plg. Mt 25, 31–46). Nusigręžti nuo vargšo – tai nusigręžti nuo Dievo. Bažnyčia visada mokė pirmenybę teikti vargšams. **Tą meilę įkvepia palaiminimų Evangelija, Jėzaus neturtas ir Jo dėmesys vargdieniams. Varguolių meilė gali būti net vienas iš motyvų dirbti, idant būtų „iš ko padėti stokojančiam“ (Ef 4, 28). Ji nukreipta ne tik prieš medžiaginį neturtą, bet ir prieš daugelį kultūrinio bei religinio neturto formų (2444).**

Šventajame Rašte aprašoma daugybė atvejų, kai pirmenybė teikiama vargšams. Evangelijoje pagal Luką (3, 11) mums primenama, kad turintis dvejus marškinius tepasidalija su neturinčiu, turįs ko valgyti teduoda stokojančiam. Jokūbo laiške (2, 15–16) randame patarimą, kaip atsiliepti į vargšo prašymą: „Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, ir kas nors iš jūsų jiems tartų: „Keliaukite sveiki, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų, ko reikia jų kūnui, – kas iš tų žodžių?!“ (2447).

Mes, Bažnyčia, esame pašaukti kreipti dėmesį į žmogaus skurdo problemą. **Kai motina priekaištavo šv. Rožei Limietei, kam ji priglaudžia namuose vargšus ir ligonius, pastaroji atsakė: „Tarnaudami vargšams ir ligoniams, tarnaujame Jėzui. Negalime nepadėti savo artimui, nes jame regime Jėzų, kuriam tarnaujame“ (2449).**

Dalijimasis savo tikėjimu

- Jėzus visada įtaigiai kalbėjo apie vargšus, ragino juos mylėti. Kokie būna vargšai ir kaip aš atsiliepiu į šį Evangelijos iššūkį?
- Kada ir kaip patyriau (jei patyriau), ką reiškia būti vargšu? Kaip ši patirtis paveikė mano požiūrį į tuos, kurie nūdien yra laikomi vargšais?
- Jei esu darbdavys, kaip elgiuosi su darbuotojais? Ar paisau jų orumo ir juos gerbiu? Ar man jie tėra pelną teikianti priemonė? Jei esu darbuotojas, ar sąžiningai dirbu visą dieną? Papasakokite apie savo darbo etiką.
- Ką galėčiau nuveikti, kad pagelbėčiau besivystančioms šalims ir prisidėčiau prie pasaulinės ekonominės pusiausvyros išlaikymo? Kokius žingsnius turėčiau žengti aš pats? Kokių veiksmų galime imtis kaip grupė?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmų atsiliesite.

Pasirinkę asmeninį veiksmą, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksmą, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Pasižadėk pagerinti santykius su savo darbdaviu ar darbuotojais.
- Pamąstyk apie Zachiejaus atsakymą Jėzui. Zachiejus pusę savo turto atidavė vargšams. Atiduok ką nors, kas tau labai brangu, skurstančiam žmogui arba organizacijai, kuri padeda iš tiesų vargstantiems žmonėms.
- Išėjęs pasivaikščioti padėkok Dievui už kūrinijos grožį.

Įsitrauk į grupę, kuri rūpinasi išsaugoti gamtos turtus, pvz., vandenį, orą, žemę, miškus.

- Sukurk dalijimosi stebuklą ką nors padovanodamas prispaustam nepritekliaus žmogaus.
- Pasidomėk, kokių įstatymų reikia, kad būtų geriau aprūpinami skurstantys žmonės. Susisiek su vietiniais valdžios atstovais ir paragink juos priimti tokius įstatymus.
- Užmegzk ir palaikyk asmeninius santykius su skurstančiu svetimšaliu.

Aukštyn širdis

Pakvieskite vieną žmogų melstis 67 psalmės žodžiais.

Tuomet pasiūlykite melstis spontaniškai, baikite malda „Tėve mūsų“.

Žvilgsnis į ateitį

- Pasirenkite kitam susitikimui maldingai perskaitydami ir išgvildendami *12-ąją temą Žmogaus pilnatvė Kristuje* bei Katekizmo 2535–2540 ir 2544–2557 paragrafus.

12 TEMA ŽMOGAUS PILNATVĖ KRISTUJE

Siūloma aplinka

Biblija, žvakė ir, jei įmanoma, Katalikų Bažnyčios katekizmas.
Rami, sutelkianti atmosfera.

Aukštyn širdis

Giesmė

„Aš be Tavęs kaip krintanti smiltelė“

Melskitės kartu

Dangiškasis Tėve,

Tu šauki mus vardu ir kvieti draugauti

su Jėzumi, Tavo Sūnumi, Šventosios Dvasios galia.

Padėk mums nugalėti savo egoizmą.

Atverk mūsų širdis, kad taptume tikrais sekėjais To,

kuris gyveno labiau dėl kitų, nei dėl savęs.

Mokyk mus tikėti Tavo gerumu,

viltis Tavo gailestingumo ir mylėti savo artimą,

dosniai su juo dalijantis Gerąja Naujiena ir Tavo liejamu

gailestingumu.

Dalijimasis Gerąja Naujiena

Pasidalykite, kaip sekėsi gyventi Gerąja Naujiena po praėjusio susitikimo.

Katekizmo nagrinėjimas

Dešimtas įsakymas: negeisk svetimo turto.

Evangelijoje pagal Matą teigiama: „Kur tavo lobis, ten ir tavo širdis“ (Mt 6, 21). Dešimtas įsakymas yra susijęs su širdies norais.

Juslinis noras verčia mus geisti malonių dalykų, kurių neturime, pavyzdžiui, valgyti, kai esame alkani, sušilti, kai esame sušalę. Savaiame tokie norai yra geri, kas kita, kai jie peržengia protingo saiko ribas ir verčia mus neteisėtai geisti to, kas yra svetima ir priklauso ne mums, o kam kitam (2535).

Dešimtas įsakymas draudžia gobšumą, godumą ir pavydą – ydas, kurios mūsų pasaulyje sukelia tiek daug liūdesio (2536–2540). Be to, šios nuodėmės prisideda prie nusivylimo, pykčio ir depresijos, naikinančių dieviškąją meilę, Šventosios Dvasios išlietą į mūsų širdis.

Mūsų mokinystė sekant Jėzumi yra atsakas į Tėvo mums skirtą kvietimą. Kaip ir Jėzus, turime būti vedami Dvasios ir elgtis pagal Dvasią (Gal 5, 25). Neramios mūsų širdys patirs pilnatvę tik vykdydamos Dievo valią. Mūsų Tėvo valią vykdome ne tada, kai tenkiname savo juslinius norus, kaupiame didžiulius turtus ar siekiame aukštų postų.

Jėzus liepia savo mokiniams branginti Jį labiau už visus ir už viską ir ragina juos dėl Jo ir dėl Evangelijos atsisądėti visos savo nuosavybės (2544).

Jėzus daugybe istorijų ir pavyzdžių savo mokinius mokė neprisirišti prie žemiškųjų turtų. Evangelijoje pagal Luką Jis kaip pavyzdį nurodė vargšę našlę, kuri šventykloje į aukų dėžutę įdėjo viską, ką turėjo pragyvenimui. Taip ji išreiškė visišką pasitikėjimą Dievu.

Šventasis Raštas

Žodžio apmąstymas

Luko 21, 1–4

Klausimas dalijimuisi

- Kaip išreiškiu visišką savo pasitikėjimą Dievu?

Tolesnis Katekizmo nagrinėjimas

Jėzus laimino vargšę našlę. Jėzus laimino tuos, kurių širdyse nebuvo puikybės ir neteisingo didžiavimosi. Taigi Jis drauge laimina ir mus, kai Juo pasitikime, kai nusigręžiame nuo puikybės, neteisingo didžiavimosi ir visko, kas mus nuo Jo sulaiko. Jėzus mus prašo būti dėkingus už gautas dovanas ir nuolankius gero ir dosnaus Dievo akivaizdoje (2545–2546).

Patikint save dangaus Tėvo apvaizdai, išsivaduojuama iš nerimo dėl rytdienos. Pasitikėjimas Dievu parengia beturčių laimei. Jie regės Dievą (2547).

Mūsų laikų kultūra ragina siekti turto, malonumo, galios ir populiarumo, bet jei mūsų laimė priklauso vien nuo jų, mes niekada neįgysime širdies ramybės. Tikrajai laimei ir patvariai pilnatvei pasiekti reikia vieniems kitus mylėti, kaip Jėzus mus myli. Jo Dvasia mums suteikė galią atsispirti besaikiams geismams ir nugalėti pavydą kitiems. Mes mokomės žmones laiminti iš visos širdies ir šlovinti Dievą už jų gautas dvasines ir medžiagines dovanas. Stengdamiesi priimti savo pralaimėjimus ir nepriteklus žinome, kad mūsų lobbis – ne šiame pasaulyje. Šv. Paulius mums primena: „Jei vien dėl šio gyvenimo dėjome savo viltis į Kristų, tai mes labiausiai apgailėtini iš visų žmonių“ (1 Kor 15, 19).

Jėzus, sakydamas, kad Jo Tėvo namuose yra daug buveinių (Jn 14, 2), primena, jog tikrieji mūsų namai – ne šis pasaulis. Jėzus nori, kad suprastume: šiame gyvenime privalome mirti sau, kaip apmiršta kviečio grūdas. Mes privalome **numarinti savo geismus ir, Dievo malonės padedami, nugalėti malonumų ir galybės viliones (2549)**, ir įžengti į Viešpaties ramybę. Dievas mus kviečia į tobulą džiaugsmą (Apr 22, 17). Mes, kurie sekame Jėzumi, nerasime didesnio pasitenkinimo nei Jo duotas tikėjimas, viltis, meilė bei pažadas matyti Dievą.

„Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės?“ (Rom 8, 35).

Malonės veikimu mokomės laikytis įsakymų ir gyventi Palaiminimais. Šventosios Dvasios galia paliekame savo neteisingą puikybę, geidulius, savanaudiškumą, pavydą ir visas praeity mus sužeidusias nuodėmes. Mes mokomės mylėti kitus, kaip patys esame mylimi. Dabar pagaliau esame pasirengę net šiame pasaulyje gyventi kaip šventieji danguje su Dievu (2557).

Dalijimasis savo tikėjimu

- Koks lobis yra paslėptas pačioje mano širdies gelmėje?
- Perskaityk eilutę iš Laiško romiečiams (8, 35). Kokie jausmai kyla mano širdyje skaitant šią ištrauką?
- Kuo man labiausiai patinka Jėzus Kristus? Kaip šia žinia galėčiau dalytis su kitais?

Gyventi Gerąja Naujiena

Iš grupės pasidalijimo turi kilti konkretus bendruomeninis ar asmeninis atliepas. Svarbiausias dalykas, kurį turite nuspręsti, kokių veiksmu atsiliėpsite.

Pasirinkę asmeninį veiksmą, apgalvokite, koks jis bus, ir tuo pasidalykite su grupe. O jei pasirenkate bendruomeninį veiksmą, numatykite, kas bus atsakingi už jo vykdymą.

Pasiūlymai

- Ir toliau rinkitės kaip maža bendruomenė, naudokitės viena iš kitų trijų programos *Kodėl vadinamės katalikais? Kelionė Katekizmo puslapiais* knygielių. Jų pavadinimai: *Mūsų tikėjimo išpažinimas* (I dalis), *Krikščioniškojo slėpinio šventimas: sakramentai* (II dalis) ir *Krikščioniškoji malda: gilinti santykį su Dievu* (IV dalis).
- Šią savaitę pasidalykite su kitu žmogumi kuo nors iš savo tikėjimo lobia.
- Dosniai pagelbėkite kuriam nors žmogui (ar grupei žmonių), patyrusiam skaudžią netektį ar stokojančiam būtiniausių pragyvenimui dalykų. Pasidalykite su kitu žmogumi (ar grupe

žmonių) kuo nors, kas jums reikšminga.

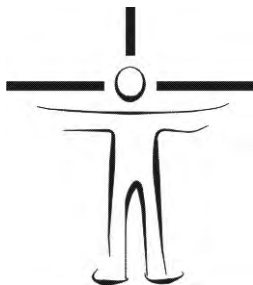
- Parašyk laišką savo vyskupijos ar vietinio laikraščio redaktoriui, jame aptark kokį nors savo tikėjimo aspektą.
- Skirk laiko maldai, joje patikėk savo širdį Dievui.
- Grupėje nuspręskite ir toliau rinktis bei paremti vieni kitus tikėjimo kelionėje. Žr. tolesnį **Žvilgsnį į ateitį**
- Ypatingu būdu pabūkite su savo grupe maldoje arba bendruomenės renginyje.

Aukštyn širdis

Pakvieskite vieną žmogų perskaityti ištrauką iš Evangelijos pagal Matą (6, 19–34). Tyloje apmąstykite. Tada pasidalykite, kuris žodis, frazė ar eilutė Jums buvo reikšminga.

Pasiūlykite melstis spontaniškai, o maldą pabaikite sukalbėdami „Tėve mūsų“.

Palinkėkite vieni kitiems ramybės.

GIESMĖS

I TEMA

Mylimas esi, laukiamas esi,
Tu esi labai labai brangus,
Jėzus už tave atidavė Save,
Štai prieš tave dangus.

Jėzus – tai Tiesa, Jėzus – tai Šviesa,
Jis kaip saulė apšviečia visus.
Jėzus – tai jėga, Jėzus – tai ugnis,
Deginanti nuodėmes visas.

II TEMA

(Astos Ališauskaitės)

Prisiliesk, prisiliesk
Ir atnaujink žemės veidą
Tu, kuri nuodėmingą žmogų padarai švarių,
Ir jis, palikęs nuodėmės klastą,
Pradedą gyvent šventumui,
Pradedą gyvent šventumui.

Melagis pažino tiesą,
Vagis liovėsi vogti,
O aš, tavo vaikelis, į Tave einu.
Aklasis regi šviesą,
Nebylys prakalbėjo,
Tik aš, Tavo vaikelis, kelio nerandu.

Todėl prisiliesk...

Girtuoklis metė gėręs,
Tinginys pradėjo dirbti,
O aš, Tavo vaikelis, į Tave einu.
Paleistuvis šventai gyvena,
Latras namus surado,
O aš, Tavo vaikelis, trokštu būt kaip Tu.
Todėl prisiliesk...

ARBA

Mes mylim, Jėzau, Tave,
Gyvenam, Jėzau, tik Tau
Ir giesmes giedam skambias,
Mes turim, Jėzau, Tave širdyse.

III TEMA

Skaistink širdį man,
Padaryki ją lyg kalnų šaltinį.
Skaistink širdį man,
Nuvalyk visas jos dėmes.

O nuženk, ugnie,
Degink manas kaltes.
Aš trokštu būt šventas,
Kad Tau galėčiau tarnauti.
Aš trokštu būt šventas
Ir pamatyt Tavo veidą, o Jėzau,
Sekti tiktai Tavim.

IV TEMA

(Vitos Liaudanskaitės-Vaitkevičienės)

Aplėbk, Viešpatie, mane,
Užliek Šventąja Dvasia.

Aš trokštu būt šventas,
Aš trokštu būt šventas,
Tyras kaip šaltinis. / 2x

Apjuosk, Dieve, tiesa,
Suteik teismo sparnus,
Apauk kojas ryžtu ir eisiu,
Ir skelbsiu Tavo šlovę.

Aplėbk...

V TEMA

Gyvojo vandens šaltinius
Tu nuvalyk mane.
Viešpatie, savąja Dvasia
Užantspauduok mane, meldžiu!

Savo Dvasią atsiųsk,
Lieki gyvybę,
Ugnimi nuženk,
Šventoji Dvasia!

VI TEMA

O, ateik, pripildyk šią šventovę,
Pripildyk šią šventovę Viešpaties šlove. / 2x

Tavęs laukiame, Tiesos Dvasia,
Uždeki širdyse
Naują ugnį skelbti Dievo meilę.
Dievo Žodi, atverki mus,
Suvienyk aukoje
Ir įkvėpkį gyriaus giesmę Jam.

VII TEMA

Beribė meilė, beribė meilė –
Tai Tavo šventas buvimas many.
Kasdienė duona, kasdienė duona –
Tai Tavo žodžiai, kalbantys man.

Ir aš, aš trokštu būti su Tavim,
Ir aš, aš pasiklydęs be Tavęs.

VIII TEMA

Ramybė tau, Jeruzale,
Laiminu tave,
Tebūna tavyje taika,
Meilė amžina.

Dėl mano brolių ir draugų
Tebūna amžinai
Ramybė tau, Jeruzale,
Viešpaties namai. / 2x

IX TEMA

Viešpatie, padaryk mane
savosios ramybės nešėju.

Ten, kur neapykanta gyvena, leisk nešti Tavo meilę. / 2x

Ten, kur barniai ir nesutarimai, leisk nešti Tavo taiką. / 2x

Ten, kur abejonės gyvena, leisk liudyti tikėjimą. / 2x

X TEMA

Jėzau, aš tavim tikiu,
Savo širdį Tau skiriu.
Tu esi Šviesa, Meilė ir Tiesa,
Dėkoju, kad Tave turiu. / 2x

XI TEMA

Nauju ir gyvu keliu –
Švenčiausiu Jėzaus krauju –
Ateinu prie Tavo malonės sosto
Garbint ir dėkot, šlovint ir aukot,
Būt su Tavim, mano Dieve.

Tegul Tavo šlovės debesis
Apgaubia mane,
Tegul Tavo šventumo ugnis
Apvalo mane,
Tegul Tavo jėgos angelai
Palaiko mane,
Tegul Tavo ugnis

Eina prieky manęs.
Jėzau, seksiu Tave,
Jėzau, seksiu Tave.

Per dykumą ir jūrą vesk mane
Galinga ranka
Į Pažadėtą žemę,
Jėzau, aš kovosiu, vesk mane.

XII TEMA

Aš be Tavęs kaip krintanti smiltelė,
Kaip tirpstantis šešėlis vakarų,
Kaip jūroje paklydusi valtelė,
Beblaškoma gyvenimo audrų.

O Kyrie, o Kyrie eleison,
O Christe, o Christe eleison.

Nebausk manęs, karaliau didis Kristau,
Paklydusio gyvenimo keliuos,
Aš į Tave akių pakelt nedrįstu,
Tiktai gailiuos, visa širdim gailiuos.

O Kyrie...

Aš trokštu daug labiau Tave mylėti,
Negu buvau įžeidęs praeity.
Visi vargų keliai man bus saulėti,
Kai Tavo meilė užtekės skaisti.
O Kyrie...

2010 11 15. 7 sp. 1. Tiražas 3000 egz. Užsakymas 10-332.
Išleido Kauno arkivyskupijos kurija. Parapijų atnaujinimo programa ATGAIVINK.
Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“, Draugystės 17, LT-51229 Kaunas.